Ч. 74 (14.617). Львів, неділя 4. квітня 1937. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 220-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Леґіон. Праґа „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . . 15.00 "
Піврічно . . . . . . 30.00 "
Річно . . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

НАСТУПАЮТЬ НА БАСКІВ ВІД СУШІ І ВІД МОРЯ.

Авас подає: Національний кружляк „Еспанія" та канонірка „Бато" бомбардували баскійське побережжа у віддалі кількох кільометрів на схід від Лекітіо. Рівночасно національна піхота заатакувала місцевість Маркіна, що віддалена від моря на 10 кільометрів.

Інша національна кольона заняла мабуть гору Аррієріота. Операції дуже важкі, бо терен гірський і баски боронаться дуже завзято. Ще інші національні частини почали офензиву на Дуранґо.

Генерал Кейпо де Ляно заявив, що військо генерала Мольї на біскайському фронті віддалені тепер ледви на 2 кільометри від Очіяндано. З джерел червоних з Більбао повідомляють, що операції на відтинку Горбео покінчилися з успіхом і тепер цілою тою околицею володіють червоні. Підчас останнього наступу червоні заскочили національні війська, що відступили, залишаючи на побоєвищі коло 30 убитих, 4 скоростріли і 35 крісів. На відтинку Очандіяно національні війська наступають дальше, — там йдуть завзяті бої, зокрема під Арамайоною. Червоні енергійно боронаться та переводять протинаступи. Ворог чимало терпить від червоної артилерії.

НА ІНШИХ ФРОНТАХ.

Ген. Кейпо де Ляно заявив, що національні війська відбили ворожі наступи недалеко шляху до Позоблянко. Комунікат червоних подає, що на харамському відтинку національні наступи не пощастили; червоні заняли стратегічні позиції над шляхом до Коруні. Авас повідомляє, що червоні зблизились під Позоблянко на 7 кільометрів до Віллясарта. Інша кольона, під Пенароєю, заняла важну місцевість Арконокосіллю, посуваючися за вчорашній день на яких 20 кільометрів.

БОМБАРДУЮТЬ.

Авас повідомляє, що червоні збомбардували й обстріляли зі скорострілів кольону з 50-ох вантажних самоходів під Пенароєю. На півночі червона летунська ескадра збомбардувала кружляк „Еспанія", що відступив, бо його влучили бомби. На араґонському фронті літаки збомбардували Каталясод, де є чимало залізничих возів з воєнним матеріялом.

Підчас того, як національні літаки бомбардували місто Хаен, там згинуло 80 осіб і 125 ранено, шкоди дуже великі.

БЕЗНАДІЙНА УРЯДОВА КРІЗА В КАТАЛЬОНІЇ.

Як повідомляє Авас з Барсельони, Ґарделляс, якому президент Компаніс доручив створити новий уряд, дотепер не зумів довести до порозуміння між двома синдикалістичними організаціями: Конфедерацією Праці і Генеральним Союзом Праці.

Франція не дозволить ревідувати своїх кораблів.

Французьке міністерство маринарки заявило в комунікаті, що воно наказало всім воєнним кораблям йти на підмогу французьким торговельним суднам, якщо їх хтось затримав би на повному морі і хотів ревідувати; як треба, вони мають навіть ужити сили. Кораблі мають вивішувати прапори, щоб можна було пізнати, до якої держави вони належать.

На еспанських територіяльних водах чужі воєнні кораблі не можуть інтервеніювати, тому міністерство радить, щоби французькі кораблі туди не плавали. Зате на своїх територіяльних водах Франція не толеруватиме нападів еспанських воєнних кораблів без огляду на те, до якої держави належить нападений корабель.

ЧИ СПРАВДІ НА ТЕРИТОРІЯЛЬНИХ ВОДАХ?

Національні воєнні кораблі збомбардували еспанський червоний корабель „Мар Каспіо", що втікаючи осів на мілині коло французького берега. Жандармерія переслухала капітана і залогу пароплава, які зізнали, що національні кораблі напали на „Мар Каспіо" у віддалі одної милі від берега, себто на французьких територіяльних водах. Тимчасом зі зізнань очевидців, мешканців побережа виходить, що до зудару дійшло 6—7 миль від берега, себто поза 3-милевою смугою територіяльних вод.

ЛИТВА ЗАБОРОНИЛА ВЕРБУВАТИ ДОБРОВОЛЬЦІВ.

Авас повідомляє з Ковна, що парлямент ухвалив закон, який забороняє вербувати добровольців до Еспанії та виїздити туди під загрозою 6-ох місяців вязниці.

Що ухвалила рада Малої Антанти.

Після нарад постійної ради Малої Антанти появився комунікат, який стверджує поправу в міжнародньому положенні Европи, зокрема в господарській ділянці.

Рада Малої Антанти висловлює свої симпатії для Франції і готовість поглибити та поширити звязки з іншими державами, в першу чергу з сусідами. Вона хотіла би, щоб якнайскоріше дійшло до нового пакту. Мала Антанта є проти ідеольоґічних конфліктів.

Рада М. Антанти з вдоволенням приймає болгарсько-югославянський і югославянсько-італійський пакт, бо вони не нарушують зобовязань між державами Малої Антанти.

Ніхто не має монополю на працю!

Львів, 3. квітня 1937.

У „Відродженні", протиалькогольному і протинікотинному Т-ві, поважна кріза. Внаслідок атак частини преси на голову Т-ва, відому лікарку-громадянку, ця остання зреклася. Вправді вибрали нового голову, але — не маючи ніякого заміру ображувати його та нової Гол. Ради тої організації — кріза поладнана тільки формально, а фактично істнує далі. І фактичний стан такий, що через уступлення довголітніх і досвідних керманичів витворилась в організації пустка, серед якої можливі найприкріші несподіванки.

Але справа не в оцій одній організації. І ці рядки, ніким із „Відродження" не інспіровані, не є ані тій організації присвячені, ані тим паче обороні якоїнебудь одної людини. Нас цікавить **суспільне явище**, що відзеркалюється в оцьому випадку, як тільки одному характеристичному прикладі. Це явище полягає у тому, що устійнюється у деяких кругах нашого громадянства, зокрема в частині нашої молоді, специфічний підхід до громадських діячів: не з погляду їхньої праці у даній установі, з погляду їхньої вартости для установи, — тільки з погляду їх особистих, **на терені установи в найменшій мірі непроявлюваних, політичних переконань.** Замісць того, щоб ідеольоґічне обличчя тих діячів характеризувати саме на основі їх **практичної** діяльности на терені громадських установ, замісць того, щоб виходити з засновку, що вартість кожного члена громадянства для національного колективу може бути міряна тільки їхньою жертвою часу і праці для нації, — виходить дехто з засновку, що такий-то чоловік при всіх своїх незаперечних заслугах для громадської установи чи організа-

ції не може дальше в ній залишатись і працювати, бо його ідеольогічне (політичне) піднебіння не є на 105 відс. чисте, при чому здебільша це торкається давньої минувшини даного діяча!

Такий підхід у наших умовинах абсолютно неможливий. Навіть у тотальних монопартійних державах із всевладою одної панівної ідеольогії — в аполітичних установах та організаціях на провідних позиціях залишаються і працюють „безпартійні", колишні активні члени інших партій. Витворюється у нас манія „опановувати" установи й товариства, розуміючи під цим „опановуванням" — складати нову управу з людей одної ідеольогічної марки. Тимчасом зорганізовані клітини масового характеру фактично опановувати можна не накидуванням людей „згори", тільки працею **в долах.** Кожна інша спроба мусить обмежуватись до механічного пересунення осіб, звичайно з заміною на гірше та з остаточним занепадом цілої установи.

Приклад „Т-ва Прихильників Освіти" залишається завжди клясичний. Там був теж голова, який щоденно постійно по кілька годин працював для тої організації і розбудував її до небувалого раніш рівня. Не вважаючи на те, не заперечуючи його заслуг для Т-ва, поведено проти нього найбільш неперебірчиву кампанію, бо непопулярною стала ідеольогія, якої той діяч був визнавцем. Хоч він практичною політикою тоді не займався, ніякої політичної диверзії не робив, — йому внеможливили працю в аполітичній організації, не маючи навіть людей ані апарату, щоб заступити ними прогалину. І Т-во Прихильників Освіти до кількох місяців завалилося.

Анальогічну історію пробує тепер дехто наслідувати на терені „Відродження". Голові „Т-ва Прихильників Освіти" закидували занадто „праві" суспільно-політичні погляди, голові „Відродження" занадто „ліві". Боронити тої „лівости" ми не будемо. Зокрема авторові цих рядків можна напевне чимало дечого закинути, тільки не можна закинути, що він **колинебудь** захоплювався соціялістичною доктриною або в найменшій мірі був русо- чи радянофілом! Але й не беремося взагалі аналізувати чужого суспільного світогляду на підставі факту, чи хтось колись свої новелі друкував у такому чи іншому часописі. Приймім згори, що дійсно суспільні погляди даної діячки були та є „ліві": чи це достаточна причина, щоб не дозволяти їй проявляти саме своїх „правих" поглядів в ідейній праці на терені антиалькогольного Т-ва?! Бож гасла, під якими йшла діяльність того Т-ва за головування тієї самої діячки, це гасла сильної здорової нації, це гасла патріотизму, це максими, під якими підпишеться і кожний „найправіший" наш громадянин! Можна теж не належати до „Відродження" і не піддаватись його пропаганді. А проте кожний мусить обєктивно признати, що саме за головування останньої голови протиалькогольний рух став у нас цілим суспільним рухом, який витворив уже справжніх фанатиків. Хто каже, що дотеперішнє „Відродження" „напівмертве" (таке ми вичитали в одним часописі), той просто не орієнтується в його праці та розвитку його впливів. Зокрема протиалькогольний фанатизм самої голови доводив до неодного конфлікту, м. і. і до конфлікту з самим „Ділом" (за тютюневі оголошення, яких щоденний часопис не може зректися). Ідея, якою було і є пройняте „Відродження", це ідея наскрізь національна, патріотична, і скріпилась вона саме завдяки праці „лівої" людини. Навіщож витягати цю „лівість" і проявляти персональну та ідеольогічну нетолеранцію на найменш відповідальному терені?

Коли стільки говориться про потребу національної консолідації, то треба зясувати собі, що шлях до тієї консолідації іде не через якусь механічну міжпартійну раду та безплідну дискусію над спільним знаменником суперечних доктрин, тільки через співпрацю на терені аполітичних, загально-національних установ та організацій. Коли ми недавно твердили, що на терені „Просвіти" можуть співпрацювати всі українські патріоти від соц.-радикалів до націоналістів, то тим більше це торкається таких теренів, як протиалькогольне і протинікотинне Товариство. Ніяка ідеольогічна течія і ніяка зорганізована суспільна група не може претендувати на монополь громадянської праці. Навіть колиб дійсно якась одна така група мала подостатком людей, щоб ними всі стійки обсадити, то проте не вийшлаб користь для нації з відсунення від конструктивної співпраці всіх інших ідеольогічних українських елементів. Боротьба за ідеольогічні впливи не може вестись на терені таких організацій! І цілком іншими шляхами ідеольогія здобуває собі звеличників та прихильників у народі

В усякому разі ідеольогія націоналізму, яка має врятувати світ перед заливом інтернаціонального комунізму та яка змагається за впливи й у нашому громадянстві, не скористає на тому, що ніби в її обороні — загирюються організовані українські станиці.

МУСОЛІНІ ТА ВІЛЬГЕЛЬМ II.

Історична пригадка у звязку з недавньою подорожею італійського премієра до Африки.

Римська імперія створена. До італійської королівської, прилучена і цісарська корона „короля королів", теперішнього еміґранта Льва Юди Гайле Селясіє. Гостре анґльо-італійське напруження лише чудом не змінилось у світову пожежу, а прилюдною тайною того чуда була військова непідготованість Англії. Тому тепер, коли італійський парлямент ухвалив величезні суми на дозброєння, слід бачити в цім продовження суперництва двох держав, без огляду на останнє середземноморське порозуміння. Як відповідь на англійське дозброєння можна уважати останні постанови великої фашистівської Ради в справі побільшення числа населення апенінського півострова.

Ще вимовнішим є факт недавньої подорожі вожда Італії до Лібії і нема ніякого сумніву, що англійська прилюдна опінія прийняла ту подорож як демонстрацію і погрозу в бік Англії через активне встрявання Італії у драждиву і небезпечну арабсько-магометанську справу. Підчас побуту в Африці Мусоліні виступав як оборонець і опікун Ісляму. Промовляв до 400 міліонів визнавців пророка, а його слова безумовно відібються гомоном від гір Атлясу аж до небосяжних Гімаляїв. Однак з усіх країв Магомета найбільшу увагу звернув дуче на Єгипет, що є зрозуміле з огляду на його географічне положення і стратегічно-політичне значіння, як також на визвольницький фермент над Нилем.

Подорож Мусолінія пригадує голосну політичну прогульку екс-кайзера Німеччини на Близький Схід з початком XX. стол. (1902 р.). Підчас тієї подорожі сказав Вільгельм II. в Дамаску до місцевого валі: „300 міліонів Магометан, що живуть розсіяні у світі, можуть бути певні, що німецький цісар все буде їх приятелем". Очевидно, це річ другорядна, що від року 1902 до 1937 магометанський світ збільшився на 100 міліонів душ! Суттєвою справою є те, що як тепер Італія, так тоді Німеччина загрожувала поважно володінню Англії над світом, зокрема її впливам над Середземним морем. Досить згадати лінію Берлін-Багдад, суперництво у промислі і торговлі, могутню розбудову німецької воєнної фльоти. Тепер місце давньої Німеччини заняла Італія, використовуючи своє геополітичне положення но й геніяльний хист свого сучасного провідника. При нагоді африканської подорожі Мусолінія показалося теж, що фальшиві були поголоски про неласку, в яку впав маршал Бальбо; перетворена у твердиню Лібія голосно говорить про місію, яку дістав був маршал.

Чи і коли та при чиїй помочі Вел. Британія зломить нового суперника, це питання, від якого залежить новий уклад сил в Европі. Що Англія приготовляється „на всякий випадок", то доказом цього є міліон фунтів на армію, а що забезпечує собі запілля і кокетує сильних міра того, про це свідчить дивна чемність супроти „нечемного" Рібентропа, який дозволив собі поздоровити короля по гітлерівськи та жадати звороту німецьких кольоній.

І тому, коли призадуматися над дилемою, кого вибере Англія: Францію чи Німеччину, то нинішні знаки на небі і землі вказують радше на Німеччину, як партнера, якого Англія схоче відтягнути від союзу з Італією.

„Вічна" вірність Вільгельма II. арабам була дуже короткотревала і платонічна. Італійський наслідник тих амбітних цезаристичних плянів має під собою тривкіші підстави. Він воскрешає романтику старо-римської імперії, відбудовує памятки старинної архітектури, творить символику, стосовану у практиці своєї актуальної політики. Сам охоче покликується на історичні анальогії. І ті анальогії справді цікаві.

Воб.

У ЦАРСТВІ СТАЛІНА.

ОДНУ ТРЕТИНУ КОМУНІСТІВ УСУНУТЬ З ПАРТІЇ.

У висліді недавної промови Сталіна, що гостро скритикував совітських комуністів, у Москві сподіються, що тепер виключать 1,000.0000 членів з партії, себто одну третину.

Слідчі комісії обідуть у найближчому часі всі закутини краю та сконтролюють всі партійні клітини. 1. червня відберуть всім членам партійні легітимації; хто не дістане легітимації знову, перестане бути членом партії. Ту нову чистку уважають критичним зворотом в історії комуністичної партії.

НА ПОЛІТИЧНИХ ВЯЗНЯХ ВИПРОБОВУЮТЬ „ПРОМІННЯ СМЕРТИ".

До Риги наспіла вістка з Москви, що досвідчальні лябораторії при совітських воєнно-хемічних фабриках винайшли новий засіб хемічної війни, т. зв. „ропу смерти". Є це ґаз, що скроплений має фіолетну краску; навіть сильно розпущений, він паралізує віддихові органи та сильно парить скіру; коли впаде на землю, робить її на довгі часи неплодючою. Ніякі маски і охоронні одяги не хоронять перед „ропою смерти", що ділає сильніше ніж іперит. Щоби справдити ділання ґазу, його впустили до пивниці, де було трьох політичних вязнів, за мінуту всі згинули.

НОВІ ЗАСТУПНИКИ НАРКОМІВ.

Як подає „Правда" та інші часописи з 30. березня, центральний виконавчий комітет заіменував першим заступником наркома шляхів Вінкентія Халебського і заступником наркома скарбу Мірошнікова. Крім того назначили директором промислового банку Левіна Рувіма, начальником канцелярії ради народніх комісарів Михайла Арбуазова та його заступником Олексу Чеоносвітова.

Прикре непорозуміння у справах Православної Церкви.

Поміщуючи цю статтю, як дискусійну, зазначуємо, що у завтрішньому числі помістимо на цю саму тему статтю одного молодого православного інтелігента — з цілком іншим підходом. — Ред.

У примітці до моєї статті „Обережно з критикою церковно-православних справ" („Діло" 52) Шан. Редкція зауважила, що „в засаді (з автором) цілковито погоджується". Цієї заяви для мене булоб досить, бо решта в статті — це речі другорядні. Проте ці другорядні речі викликали деякі сумніви й відгуки. Вважаючи і те і друге за плід непорозуміння, почуваюся до обовязку дещо вияснити.

Засадничою думкою моєї статті була та, що про Православну Церкву, як Церкву 3 мільонів українців у Польщі, слід говорити у відповідній формі й тоні. Отже справа зводилася до звичайної чемности й пошанування релігійного почуття українців північно-західних земель, і тільки. Інші, висловлені мною думки мали лише підтримати засадничу думку про повагу предмету дискусії, яким у даному випадку є Церква.

Мої слова про бажання занятися „поруч боротьби з негативними сторонами її життя також і конструктивною роботою" свідчать, що я не заперечував цих негативних сторін ані не висловлювався проти критики.

Найбільші сумніви викликали мої слова: „на північно-західних землях Православна Церква є Церквою національною, звязаною з усім нашим минулим, з нашою культурою, з нашою психікою". Підставу до згаданих сумнівів дали ріжні факти з нинішнього життя: серед єрархів на північно-західних землях є росіяни, митрополит теж росіянин, священики почасти також або „русскої культури" або й росіяни, розмосковлення богослужения й інших сторін церковного життя гальмується і т. д. Якже це автор, та ще старий діяч, може говорити про український національний характер Православної Церкви на наших етнографічних теренах? Брак льогіки та й годі! О. Табінського ця „нельогічність" так вразила, що він навіть заговорив про „підсування під термін „український" іншого, невластивого сенсу", про утотожнювання української культури з московською, про „спільний казанок" і інші колючі речі („Діло" ч. 57).

Чи ці натяки мають під собою належні підстави?

Нехай про це судять самі читачі.

Православні вкладають такий зміст у поняття Церква: Церква це збір віруючих. Православна Церква на північно-західних землях це збір місцевих православних віруючих. 99 відсотків цих віруючих — українці, поважна частина української нації. Отже православна Церква на півн.-західних землях є Церквою українською. А через те, що за останніх 20 років місцеві православні виросли на свідомих національно громадян, то Церкву на цих землях можна назвати національною. Про це свідчить завзята боротьба самих українських мас за розмосковлення деяких сторін церковного апарату.

Те, що церковна влада почасти знаходиться в руках неукраїнців та що частина духовенства вважає себе за „русских", навіть те, що ще не пережився російський синодально-консисторський устрій, — все це не змінює українського характеру Православної Церкви на північно-західних землях, хоча й шкодить національному ростові мас. Всеж члени Церкви у 99 відс. живуть національним життям, зберігаючи свої старі українські церковні звичаї, традиції, пісні, обляди й т. ін.

Сотні років Українська Православна Церква мала над собою грецький, а потім московський патріярхат, мала єпископів росіян і зросійщену славянщину; мала духовних греків, болгар, навіть німців і ін., — всеж залишилася Церквою українською.

Тому правильно кажуть ті діячі, які заявляють, що Православну Церкву на українських землях треба не Українізувати (бо вона є українська), а тільки розмосковити деякі сторони її життя. А це велика ріжниця!

Очевидно, коли хто ототожнює Церкву з церковною владою разом із її системою правління та тенденціями, чи судить про національний характер церкви по тому, що хтось з єрархів є іншої мови, то нема про що й говорити.

Непорозуміння полягає ще й у тому, що я в своїй статті ні разу не вжив слова „православія", а скрізь говорив про українську Православну Церкву (на українській етнографічній території), а о. Табінський скрізь говорить тільки про православія — московське та „варшавського зразку". Невже для о. Табінського поняття „православія" й „Православна Церква" ідентичні? Якщо так, то теж нема про що далі говорити, бо говоримо про ріжні речі.

Непорозуміння, як бачимо, дуже прикре.

Вважаю, що вони дають мені право повторити свої слова: треба бути обережним при обмірковуванні справ Православної Церкви, а тим більше — з колючками, щоб не дразнити взаємно окремих частин українського народу.

В. Островський.

КОНСТ. МАЛИЦЬКА. 8

На хвилях світової війни.

8. Освітня праця в Красноярську.

В Козачинськім уперше побачила я наших українських переселенців, лопатонів, як їх тут називають. Є там кілька чисто українських сіл, багато і гарно загосподарованих, що так і відріжняються чистотою і садками від селитьб сибірських старожилів. Я побачила їх на козачинськім торзі. Типові українці з вигляду, він і вона, говорили по українськи, не дбаючи, чи хто їх розуміє, чи ні. Продавали масло й яйця і ставили високі ціни. Почувши в мені землячку, питали за українською книжкою і газетою, готові за неї ввесь свій товар віддати.

В Козачинськім ставало з кожним днем трудніше жити, тимто я порішила перенестися до Красноярська, де пропонували мені посаду бони в одній німецькій сімї. Та не так легко воно було вибратися кудинебудь у ті часи. Пароплави ходили дуже неправильно і то здебільша тільки воєнні катери й моторові човни. Береги Єнісея обстрілювали большевики, а пороги під Красноярськом були підміновані. І з дозволом на виїзд було чимало труднощів. На кораблях переводили дуже точну ревізію всіх річей і перепусток і якенебудь підозріння могло повести людину під розстріл.

Та таки нарешті вдалося мені роздобути „удостовереніє" начальника козачинської міліції і я 16. вересня 1919. р. прибула до Красноярська. Тут вже здавна було чимало українців, засланих, чи таки заїзжих з України, що вже зжилися зі Сибіром, мов із другою батьківщиною. В часі, коли я приїхала, почало в Красноярську проявлятися живіше народне життя серед тамошніх українців. Це сталося ще з перших днів революції, що проголосила свободу всіх народностей. І той визвольний рух, що його почали наші українські семенівські полки в Петрограді, переноситься аж на Сибір. Виходять українські газети на Зеленому Клині, в Омську, Томську, повстають кооперативи в Челябінську, Ново Николаєвську, Іркутську — народні школи в Хабаровську, Владивостоці, в Харбіні в Манджурії — приходить черга і на Красноярськ.

Кілько саме було українців в тому часі на Сибірі, точної статистики не маємо. Урядова виказувала в Єнісейській губернії 110.000, в Омській 360.000, на Амурі 80 прц. всього населення. Думаю, що в Красноярську було до 5.000 українців, переважно робітників залізничих варстатів, найбільших тоді на Сибірі. Своїми переконаннями були це соціял-революціонери — свідомий український елемент.

Вже в 1917. р. з першими проблисками волі засновано в Красноярську „Українську Громаду", якої головою стає інжинір Вячеслав Яновицький, професор технічної школи, член обласної сибірської думи. Родом з України, студент томського університету, з молодих літ жив у Красноярську і був душею усякого національного руху. Крім нього було ще досить інтелігенції навіть на вищих становищах і чимало українського духовенства, яке спровадив собі тут славнозвісний член російської думи. Нікон, ставши єпископом у Красноярську. Та вони, ті духовники, не надто вже проявляли свою українську свідомість національну.

Боротьба за рідну школу почалася тут у році 1918., коли на губерніяльному зїзді учительства в Красноярську учитель Демченко іменем усіх українців домагався української школи в усіх чисто українських місцевостях. Домагалися рідного слова і самі селяни на ріжних сходинах і по читальнях. Я бачила письмо одної учительки московки, члена волосної ради совєта, в якому просить „Українську Громаду" в Красноярську прислати на її руки українські книжки та сценічні твори, бо місцеві люди не хочуть ходити до читальні і на вистави не в українській мові.

Та серед політичного заколоту годі було дожидати, поки уряд подбає за українську школу — постановлено заснувати її власними фондами. З поміччю прийшла жертвенність ідейного, патріотичного подружжя Михайла і Катерини Антонових, колишніх політичних засланців, які на ту ціль віддали свою хату на передмісті Николаївка, взяли на себе паливо, світло та прохарчування учительки. І так повстала в Красноярську перша українська народня школа ім. Котляревського, а я була першою в ній учителькою.

В школі мала я діти ріжного віку й знання, і хоч українських родичів, говорити по українськи ніодно не вміло. Ні книжок ні підручників ніяких в мене не було, треба було самій складати програму науки, поділ годин, друкувати на карточках уступи до читання, вчити українських віршів. Хоч усі московські школи в місті були позакривані і поляки свою звинули, наша таки перетривала всі воєнні невзгодини й наука відбувалася правильно щодня.

Коли большевики в січні 1920 р. заняли Красноярськ, переняли школу на свій етат і я, як учителька, діставала робітничий харчевий пайок. Даючи свободу „самоопределенія" всім народностям, позволили творити українські школи в українських селах „красноярського уезда" і призначили на ту ціль значнішу суму. Референтом для шкільних справ, гей би інспек-

Пятиліття Союзу Прихильників Національного Музею у Львові.

Найважнішим статутовим завданням Союзу Прихильників Національного Музею у Львові, що оце вже шестий рік розгортає свою діяльність, є набувати для збірок Національного Музею памятки українського мистецтва та побуту. Від часу свого оснування набув Союз 395 предметів за 6.067.72 зол., причинившись таким робом до справжнього збагачення збірок Нац. Музею низкою предметів дуже доброї якости, часто навіть великої рідкости. Ці експонати закуплено за вкладки і дари членів. Крім того Союз перевів між громадянством з нагоди XXX-ліття Музею збірку на закупно творів сучасних малярів. За зібрані гроші (1.471.50 зол.) придбано для музейної галерії сучасного малярства низку прегарних образів. Між ін. закуплено зо бодай задатковано з обох фондів ікону Страшного Суду поч. XVI. в. великої краси, два олійні образи та сім рисунків Олександра Архипенка, образи Андрієнка, Перебийноса, Кричевського й ін. На найближчий час намічено сплату решти належности за образи Архипенка та закупно образу Грищенка.

Заходами Союзу відбулося в Нац. Музею кілька вистав, у тому велика ретроспективна вистава українського пластичного мистецтва, музичних композицій та рукописів поезій за останніх 30 літ. Вистава, що відбулася в 1935. р., була звязана зі святкуванням ювилею XXX-літнього існування Нац. Музею. У звязку з тим відбулося тодік пять музичних, вокальних і літературних вечорів при співучасті найвизначніших музичних і літературних сил. З інших вистав слід згадати Гоголівську виставу, присвячену 100-літтю появи „Тараса Бульби" (1895). — На найближчий час намічено виставу, присвячену „Русалці Дністровій" (1837—1937).

Коштом і заходом Союзу видано три річні випуски „Літопису Національного Музею". До „Літопису" ввійшли звідомлення з діяльности Музею і Союзу за 1934—1936 рр., огляд наукової діяльности Музею за 30 літ, стаття голови Кураторії п. В. Децикевича про фундаційний статут Музею та стаття о. епископа д-ра Івана Бучка про Союз.

У другому відділі „Літопису" поміщено низку синтетичних статтей з теорії мистецтва й музейництва, зокрема про проблему національного мистецтва, митрополита Андрія Шептицького, Олександра Архипенка, д-ра Іл. Свєнціцького та арт.-мал. М. Федюка. Позатим приносить „Літопис" низку світлин та описів деяких музейних предметів, зокрема звязаних з роковинами, що припадали в тому часі. Серед описових статтей є праця д-ра Я. Пастернака про розкопи „Настасиної Могили" в Крилосі, що їх перевів автор цієї статті заходом Національного Музею. — Замикають „Літопис" некрольоги діячів української культури, яких праця була звязана з Музеєм: бл. п. Олекси Новаківського, Ярослава Чайковського, д-ра Степана Федака, д-ра Володимира Кобільника та згадка про Василя Стефаника.

В проводі Союзу Прихильників Національного Музею, що веде таку незвичайно корисну для Музею і для української культури загалом працю, стоїть від самого початку Преосв. д-р Іван Бучко. Делегатом Союзу до Кураторії Національного Музею є м-р М. Терлецький. — Останні Загальні Збори, що відбулися 27. березня ц. р., вибрали Раду Союзу в дотеперішньому складі: епископ Іван — голова, м-р М. Терлецький — заст. голови, д-р І. Свєнціцький, директор Національного Музею — секретар, о. мітрат Ол. Базюк — скарбник, проф. Балабким — член Ради. В склад Контрольної Комісії ввійшли: о. катехит М. Лада та д-р Ст. Старосольський.

Широкі можливости праці Союзу на майбутнє вимагають якнайширшої співпраці українського громадянства. Якщоб кожна українська установа й кожний громадянин, якому лежить на серці справа збереження памяток нашого славного минулого, стали членами Союзу, то їх вкладки, хочби навіть невеликі, далиб змогу розвинутися Національному Музеєві до найбільших висот. Тоді ця всенаціональна установа, створена щедрою і теплою рукою Митрополита Андрея, тим лекше змоглаб гідно репрезентувати тисячлітній розвиток української культури перед своїми й чужими.

Д-р Є. Ю. Пеленський.

тором, мав бути Юліян Балицький. Щоб підготовити відповідні учительські сили для майбутніх наших шкіл,засновано заходом„Української Громади" учительські курси,де мали викладати: історію й географію України, українську мову, педагогіку, методику науки рідних предметів і шкільну українську термінольогію.

В тому часі було в Красноярську чимало наших галичан, переважно воєннополонених, що проживали в воєнім городку за містом, або і в місті. Пригадую: о. курат Володимир Садовський з Перемишля, проф. Никифор Садовський, д-р Олекса Коссак, проф. Ковалисько, Боберський, Матейко, а з наших принаґарських Стеців і Балицький. Найчастіше сходилися ми у моєї шкільної хазяйки Катерини Омеляновни Антонової (її чоловік перебував у той час у Туруханську). Її дім був для нас гейби родинним огнищем, і теплом нагадував далекі рідні доми. Ніколи не забуду, як щиро ставилася до нас галичан та незвичайно інтеліґентна, добра людина і свідома українка.

Отець Садовський тішився в Красноярську великою пошаною та симпатією. Прегарно викладав на курсах історію та географію України; на його викладах було завжди повно слухачів, не тільки кандидатів на учителів.

Мала й я щось викладати на тих курсах, але вже до того не прийшло. 30. червня закінчила я науку з малими сибірськими українцями, а дістовши перепустку, виїхала 17. липня з Красноярська в дорогу на захід. Їхала сама, бо земляки мої одні не хотіли ще їхати, а другі (воєннополонені) не могли. По дорозі я мусіла задержатися в Омську, щоб у тамошньої центральної влади дістати дальшу перепустку на дорогу до Петрограду

(Докінчення буде).

Українське студентство

І МІЖНАРОДНІ СТУДЕНТСЬКІ ЗІЗДИ.

Як щорічно, так і цього року відбудеться у час літніх місяців ціла низка міжнародних студентських імпрез. Українське зорганізоване студенство, що добуло собі вже відоме місце у міжнародньому студентському житті, від літ присвячує пильну увагу саме таким офіціяльним, публичним маніфестаціям, які дають найкращу нагоду не лише бути у безпосередньому контакті з ріжними провідними студентськими чинниками, але є теж дуже вдячним полем для пропаганди української визвольної справи. Річ тим важливіша, що це під цю пору, на жаль, єдине офіціяльне міжнароднє форум, де українці можуть виступати під власним іменем і прапором.

Цього року Франція є тою країною, що буде витати сотки студентських делегатів з усіх сторін світа, а Міжнародня Світова Вистава в Парижі не мало причинилася до того, що поодинокі міжнародні студентські централі вибрали саме Францію на місце зустрічі.

Центральний Союз Українського Студентства рішив вислати свої делегації на **Конгрес CIE** (Міжнародної Студентської Конфедерації), що відбудеться **7—19. серпня в Парижі та на Конгрес ICC** (Міжнародної Студентської Помочі), що відбудеться **23. липня — 7. серпня у Ніцці.** ЦеСУС є членом обидвох організацій.

Крім того в днях 21—29. серпня CIE влаштовує **в Парижі Міжнародні Студентські Спортові Літні Ігрища**, що відбуваються що два роки. На ці Ігрища ЦеСУС задумує вперше вислати дружину копаного мяча, зложену з українських студентів, що перебувають на студіях у Празі.

Треба згадати, що в днях 2—9. квітня отворено в Неаполі **Міжнародню Виставу Студентського Мистецтва і Культури.** На виставі є окремий український відділ, куди ЦеСУС вислав 150 творів молодих українських мистців.

—o—

Рідношкільна нарада у Львові.

На запрошення Ради Львівського Повітового Союзу Кружків Р. Ш. відбулася 2. квітня ц. р. в дів. школі Р. Ш. при вул. Мохнацького 12. нарада представників наших установ і підприємств у справі забезпечення фондів на удержання львівських вселюдних шкіл Р. Ш. На нараді були заступлені 22 установи та підприємства: Дністер, Зем. Банк, Карпатія, Нар. Торговля, Ревізійний Союз Українських Кооператив, Сільський Господар, Взаїмна Поміч Українського Вчительства, Бібльос, Декоро, Дендра, Єдність і Згода (Левандівка), Згода (Городецьке), Зоря (Т-во Українських Рем. і Пром.), КІР, Молода Громада, Пласт, Проміння, СУПРУГА, Суспільний Промисл, Фортуна Нова. Були також відпоручники: Головної Управи Р. Ш., льв. кружків РШ і льв. вселюдних шкіл РШ.

Нараду відкрив і її проводив голова Ради П. С. Кр. Р. Ш., проф. Микола Ластовецький, секретарював проф. Іван Деркач. У вступнім слові представив голова працю й осяги П. С. Кр. Р. Ш. у льв. повіті та 15 у Львові. Опісля зясував положення всіх вселюдних шкіл Р. Ш. у Львові та дотеперішню акцію Рідної Школи з метою забезпечити фонди на їх удержання. Подав також до відома, що в згаданій справі вислано до 61 наших установ і підприємств у Львові відповідні письма, на які вплинули по нинішний день надзвичайні датки для негайної допомоги вселюдним школам Р. Ш.: від РСУК 200 зол., Суспільного Промислу 100 зол., Ф-ми „Зоря" (Паста Елеґант) 100 зол. і від Союзного Базару 50 зол. За ті жертви висказав промовець жертводавцям щиру подяку. Вкінці згадав що всі наші установи і підприємства

заявили щиру готовість прийти зі значнішою негайною допомогою Рідній Школі для вирівнання недобору кожномісячного буджету всіх льв. всел. шкіл Р. Ш.

Відтак д-р Василь Лопатнюк, член Ради П. С. Кр. Р. Ш., представив подрібний і загальний буджет приходів і видатків льв. всел. шкіл Р. Ш., над яким розвинулась дискусія, ведена дуже поважно, спокійно та річево. Промовляли пп.: д-р Бариляк, дир. Филипович, інж. Онисько, проф. Гриневецький, проф. Гусак, д-р Біланюк, дир. Мудрик, д-р Мармаш, дир. Тусевич і проф. Ластовецький. Промовці признали справу зрівноваження недобору буджету льв. всел. шкіл Р. Ш. першим обовязком усіх наших львівських установ, підприємств і всього нашого громадянства у Львові та приняли відповідні резолюції. Нарада тривала від год. 18½ до 21.

Новий львівський воєвода.

В найближчих днях появиться розпорядок про зміну на становищі львівського воєводи. Теперішній воєвода Беліна Пражмовський відходить, а на його місце прийде з Тернополя воєвода д-р Білик. Кружляють поголоски, що воєвода Беліна Пражмовський буде генеральним директором Явожніцьких копалень вугілля, що є власністю Львова і Кракова. Теперішнім директором Явожна є інж. Бжозовський, б. президент Львова, який від довшого часу нездужає і не може виконувати своїх обовязків. Кажуть теж, що полк. Беліна-Пражмовський буде директором копальні у Бжещи.

Загальні Збори кооперативи „Народнє Мистецтво".

(г) Вчора відбулися у Львові Загальні Збори кооперативи „Народнє Мистецтво". На внесок голови п. Бонковської Збори вшанували хвилиною мовчанки память бл. п. С. Федака.

Ревізор РСУК ствердив, що кооператива гарно розвивається з року на рік і журнал „Нова Хата" виплачується, вірительности і довги зменшилися. Як виходить зі звіту директорки кооперативи п. Павликовської, у 1935. р. кооператива проявила живу ініціятиву, урухомлюючи кілька нових ділянок праці, які 1936. р. розбудовано. Головною ділянкою кооперативи є домашній промисл. У 12-ох робітнях кооперативи, розкинених по краю, працює коло 500 селянок, що вишивають вироби, які опісля кооператива продає. Дальше кооператива видає журнал „Нова Хата", уладжує покази народньої ноші та має жіночий товариський клюб.

Власні фонди кооперативи складаються зі 180-ох уділів по 30 золотих, які підписало 120 членів, здебільша львівських пань. Тепер кооператива рішила втягнути між членів і робітниць. Вони сплачують уділи дрібними ратами, відкладаючи 5 прц. зі своїх заробітків. Щоб уможливити робітницям скорше стати членами, управа кооперативи розглядає проєкт обнизити висоту уділу.

Кооператива рішила наладнати ближчі взаємини з іншими кооперативами домашнього промислу і дала ініціятиву до зорганізування секції опіки над дом. промислом при „Сільському Господарі". Зокрема кооператива близько співпрацює з кооперативною ткальнею „Комета", яка посилає кооперативі сирівець і продає свій товар через крамницю кооперативи; та остання продає також вироби кооператив „Гуцульське Мистецтво" в Косові та „Рільник" у Вільшаниці (Яворівщина). Кооператива збувала свої вироби через крамницю, вистави та в Злучених Державах, куди в тій справі їздила від кооперативи пані Чикович, що за 8 місяців навязала контакт з тамошніми фірмами.

Львівська крамниця поширила діяльність, продаючи сирівець на дрібну галянтерію; варшавська крамниця не розвинулась з причини недуги її ініціяторки. Кооператива вдруге взяла участь у катовицьких торгах і здобула вже там постійну клієнтелю; на катовицькому терені вже приходиться конкурувати з польськими фірмами.

У 1936. р. кооператива уладила два вечорі народньої ноші, що пройшли з великим успіхом та хісном і уладжують їх тепер на провінції.

Обороти у 1936. р. були такі самі як в 1935 р., не зважаючи на обнижку цін. Збільшено запасний фонд і уділи. Робітниці заробили минулого року коло 10.000 золотих. Кооператива злїквідувала американські вірительности і поважну частину довгів. Минулий рік приніс 450 зол. зиску; цифра настільки не мала, бо кооператива уважає своїм завданням не здобувати зиски, лише в першу чергу давати працю селянкам та поширювати наше народнє мистецтво.

П. Бурачинська здала звіт з видавництва „Нова Хата". Вона ствердила, що найважче наладнати у редакції практичну ділянку, де не легко найти нових співробітниць і де необхідні коштовні ілюстрації. Все таки за 1936. р. редакція наладнала відділ огородництва та відділ „мати і дитина" і почала видавати форми крою — перші в українському видавничому русі. Минулого року появилася у бібліофільському виданні праця про мистецькі вироби з дерева, тепер підготовляється друга про кераміку.

При „Новій Хаті" повстав клюб, що дає редакції контакт з львівськими читачками та богато вражінь, які можна вихіснувати на сторінках журналу. Минулого року відпала практична діяльність клюбу, бо бракує фахівців у ділянці домашнього господарства. Клюб сходився що тижня, щоб відсвяткувати національні роковини і переводити гутірки.

Головною темою дискусії було питання, чи слід продавати вироби кооператива в корінній Польщі; забирали голос пані: Малицька, Скоплякова, Залізнякова, Матчакова, Колтунюкова Корінцева та інші.

Надзірна рада залишилась у давньому складі, бо двох її вильосованих членів знову вибрано.

Ширіть наш часопис!

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА" Ч. 14

КВІТОСЛАВА 1

МОЛОДА ПАНІ.

I.

— Дивися, дивися у вікно!

Так молодий поет сказав своїй дружині, беручи її за рамя.

Глянула.

І її очі залиті таємною тугою дивилися, як білі метелики снігу підлітали до шибок, пропадали за білою капличкою, що стояла зі сестрами-смереками при окопі, як там далеко у куряві снігу губилася доріжка, куди то вона все йде до містечка.

— Дадо! Правда, що там гарно? Правда, що хочеться жити-жити; хочеться гимн радости співати?

— Так Бодю, гарно!

Іще тихо сказала „хочеться", а потім узяла його голову і притулила її до своїх грудей. Довгі пальчики заплутувала в чорному волоссі і далі дивилася на далеку дорогу.

Серце її, ніби хотіло як метелик чи сніжинка летіти легко та далеко на крилах дужого вітру.

Поет узяв її руку. Вона спалені́ла, а живчик живіше забився. Сягнув легесенько по другу руку і подивився їй в очі. А вони були насичені сльозами, переливалися барвами, грали, як веселка.

— Дадочко, що тобі?

Вона розширила ніздрі. Ось так вона розширює їх, коли вдоволена і коли біль прошибає її груди. Тоді найкраще виглядає. Поет почав ніжно пестити її золоті кучерики, торкнувся устами її брів, а потім почав спивати сльози, що в смаку не були ні солоні, ні гіркі, а були для нього пянким нектаром.

По хвилині він сказав:

— Дадочко! Може ти положишся? Я так тебе люблю бачити під синьою ковдрою, як твої золоті кучерики розкотяться по синьому тлі і „наче злотопері пташки вигріваються до сонця. О, Боже! Я щасливіший від Тебе! Ти напевно не маєш такого янголика, як я!

Дала встала з канапи.

— Бодю! Я... не хочу бути янголом. Слухай! Я... я хочу... бути мамою!...

Закинула голову взад і заплющила очі.

А він подивився на її уста, наче на два розкочені листки рожі, взяв її обі руки і не відривав уст від них.

II.

На другий день мали бути в них гості.

У сінях переливалися радісні розмови, сердечні привіти і пестливі слова.

Заки ввійшли до кімнати, Дада поправила свої брови та віі.

— Це моя дружина Дада, а це мій старий друг, інжинір Дубинський, — представляв господар дому, поет.

До Дади приступив кремезний, високий мужчина і поцілував її в руку.

Поет обсервував. (Нате-ж він поет!). А як посідали за стіл, муж хотів бути веселий, намагався бути жартівливий, але чув, що це йому не вдається. Почув, що у хвилині, коли плечистий мужчина цілував руку Дади, він став егоїстом. Почув, що той „старий друг" — інжинір перемінився у грізного ворога. Його мужеськість, самопевність бентежила поета.

— Так-так! — говорив інжинір — наша нація до нічого. Де наші діячі? Де ми маємо геніїв? Та цьому багато мами винні Як є який геній, то вбивають його вихованням і таки ми поганий нарід. Хіба-ж ідучи на війну можна співати „там серед поля гнеться тополя, тай на стрілецьку могилу" — хіба-ж можна відразу закопувати себе в землю? — У нас директори сідають у третю клясу, а жінкам купують дешеві панчохи. У нас, нема хотіння, щоб жінка мала футро за три тисячі золотих, у нас брак волі бути багатим; де наші міліонери?

Дада була полонена тими словами. Сиділа тихо і не знала чи вона читає книжку таку, чи вона бачить героя з якоїсь драми, але знала, що їй дуже добре, мило.

Інжинір попав у красномовний пал:

— Ану скажіть, хто з українців носить за пять чи десять золотих краватку? Хто їде автом? А, як вибираються їхати автом, то три години нараджуються!

— Власне, — не втерпів поет — у тому ціла трагедія, що ми плиткі та поверховні, що нас блискучі, малі речі вдоволяють, що ми не живемо вищими ідеалами, не маємо ніяких поривів до чогось безсмертного, вічного.

Та Дада була на боці інжиніра Дубинського. Хоч ні словечком не озвалася, але душею і серцем була проти Бодя. Той-же мужчина, мужчина, а Бодьо поет!

Палестину поділять на дві держави?

„Дейлі Геральд" подає ще не потверджену вістку, немовби королівська комісія для справ Палестини радила над поділом Палестини на дві частини: арабську і жидівську. Є буцімто два пляни. Перший: з половини Палестини утворити арабську незалежну державу під протекторатом Англії, а жидівській частині дати право британської домінії. Другий: Палестина буде поділена на два автономні кантони — жидівський та арабський, на швайцарський зразок. Жиди малиб свій кантон над морем. До арабського кантону належалаб і Трансйорданія під владою теперішнього еміра Абдулли. Єрусалим, як місцевість важна для всіх христіян, становив би вільне місто під британським протекторатом.

На основі інформацій з інших джерел невтральна смуга в Палестині була би більша, вона обнимала би крім Єрусалиму також і Гайфу.

—o—

Короткі вісти з Берліна.

Берлін, кінець березня.

Прапат **Вінкен**, директор Католицького Харитативного Союзу, що дуже часто морально й матеріяльно підтримував наших незаможних емігрантів у Німеччині, іменований епископом-коадютором у Майсені. Прапат Вінкен, що після проф. д-ра Л. Берга перебрав теж опіку над українськими емігрантами, все з повним зрозумінням і великою прихильністю ставився до наших справ і м. ін. уможливив видання книжки „Украіне унд ді кірхліхе Уніон", що знайшла між тутешніми католицькими німцями значне поширення та причинилася чимало до освідомлення німецької суспільности в українських справах.

Д-р К. **Бемер**, доцент журналістики в берлінському університеті та в школі політичних наук у Берліні, дістав покликання на надзвичайного професора берлінського університету. Проф. Бемер відомий не тільки як автор багатьох праць з обсягу журналістики, але також як ініціятор і редактор цінного „Підручника світової преси", в якому українська преса знайшла своє місце. Проф. Бемерові, що віддавна виявляв належне розуміння українських справ і зокрема в Берліні підтримував живі звязки з українськими журналістами, бажаємо якнайкращих успіхів у його дальшій праці.

Після довшої недуги перейшов на пенсію довголітній директор Славянського Семинара та звичайний професор славістики у мінхенському університеті, **д-р Е. Бернекер**, що у своєму „Етимольогічному словнику славянських мов" використав як слід український матеріял. Проф. Бернекер з великою симпатією поставився до справи видання українсько-німецького й німецько-українського словника, що підготовляється заходом Українського Наукового Інституту в Берліні, і ще минулого року дуже жалував, що через недугу не міг виступити в Берліні з викладом у рямках наукових імпрез Українського Інституту.

К.

I думала: так, так, нема в нас геніїв. Направду то ми винні! Я, о, Господи! виховалаб правдивого генія!..."

III.

По підвечірку інжинір Дубинський стужнув чобітками й прощався.

— Вибачте, але на восьму мушу бути в Жичові, — оправдувався.

— Пане інжинір? Вибачте, чи ви може ідете через наше містечко? — питала Дада.

— Так, прошу пані.

— Чи моглаб я з вами присістися?

— З великою приємністю, ласкава пані.

Дада одягалася, інжинір помагав.

Чоловік-поет хотів спитати: „Дадо, куди ти, чейже ми нині вже були в місті!" — та не міг слова промовити.

Здавалося йому, що літак утікав перед ним із летовища...

А Дада вже одягнена була весела. В її очах почали горіти вогники.

Дада вийшла, за нею інжинір.

— — — — — — — — —

Як засапало авто, то поетові здавалося, що сичить гадюка. Вийшов до кімнати.

Положився на ліжко, де все лежала Дада. Впав навколішки перед образами і руку підніс у гору.

— О, Боже! Світ не є справедливий! Ти дав мені талант, але з ним жити тут не можна. Візьми собі його геть, а дозволь мені бути звичайним чоловіком, хочби інжиніром. А передовсім хочу бути мужчиною, правдивим мужчиною!..

I вперше в житті думав про те, як має він доводитися з Дадою, коли вона вернеться додому.

ПРОТИЖИДІВСЬКІ ЗАВОРУШЕННЯ В СОКОЛОВІ ПІДЛЯСЬКІМ.

В дні 1. ц. м. підчас торгу в Соколові Підляськім прийшло до протижидівських заворушень, що їх викликала група підростків. Підчас цих заворушень поранили легко 8 осіб, розбили одну будку і вибили коло 200 шиб. Судова і адміністраційна влада веде енергійне слідство.

—o—

УСТІЙНЕННЯ ЯПОНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ СУПРОТИ КИТАЮ.

Японський міністр закордонних справ Сато задумує створити постійний уряд дослідів китайських питань. У цім комітеті будуть репрезентовані торговельні кола, уряд і знавці. Крім цього міністр Сато має скликати конференцію 5 міністрів. На цій конференції передискутують справу одностійної японської політики супроти Китаю.

Якщо знаєте, що „Просвіта" пригортає до себе інші наші установи, то допильнуйте, щоб ті установи зложили на „Дар Просвіті".

100.000 ДІТЕЙ БЕЗКОНФЕСІЙНИХ У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

Остравський „Дух Часу" подає за інформаціями католицької преси, що в Чехословаччині ходить до школи 100.000 безконфесійних дітей. Цей факт ствердив також у своїм пастирськім листі праський архиепископ кардинал д-р Кашпар.

НАЦ. ВІЙСЬКА ВИПЕРЛИ ЧЕРВОНИХ ІЗ ДАВНІХ СТАНОВИЩ.

АВІЛЯ, 3. 4. ПАТ. Авас повідомляє: Вчора національні війська перевели операції на відтинку мадридського фронту, на право від Коголюдьодо, місцевости, яку заняли в останній офензиві на Гвадаляхару. Націоналісти виперли червоних із становищ, які вони займали вже шість місяців, на високих горах, покритих іще снігом, заняли три села та дійшли до скельного масиву Валаду. Покищо тяжко оцінити вагу тієї операції, яка на будуче може рішити про хід мадридської кампанії.

БУХАРІН І РИКОВ ЗНОВУ АРЕШТОВАНІ?

В Москві кружляють уперті поголоски, буцімто у звязку з новою нагінкою часописів на Бухаріна і Рикова їх обох арештували. Цих вісток офіційні кола не заперечують, ані не потверджують.

Зі судової салі.

ПРОЦЕС Д-РА Ю. ГІРНЯКА З „ЦЕНТРОСОЮЗОМ".

Як відомо, у нас істнувала колись фабрика мила „Мута", що її власником був разом з іншими спільниками проф. д-р Юліян Гірняк зі Львова. Згодом цю фабрику відкупив „Центросоюз", що сплатив власникам відповідну квоту і започаткував та веде до нині виріб мила під власною фірмою. Одначе проти „Центросоюзу" виступив проф. Ю. Гірняк домагаючись окремої доплати за свій уділ, що його неправно продав „Центросоюзові" його колишній спільник Мартиняк. Крім того домагався ще 5 проц. уділу в зисках з виробництва мила.

Суд першої інстанції відкинув домагання д-ра Ю. Гірняка. Від цього присуду вніс позовник апеляцію. В пятницю 2-го квітня ц. р. розглядав цю справу апеляційний суд. Суддя Ів. Васильчук запропонував погодитись тому, що ціла ця трансакція має доволі неясних моментів і годі прослідити, яка сторона має рацію.

На цій основі дійшло до угоди, на основі якої „Центросоюз" зобовязався заплатити д-рові Ю. Гірнякові в речинці до 15. квітня ц. р. квоту 7.500 зол.

На розправі були присутні від „Центросоюзу" сен. О. Луцький, дир. Ю. Шепарович та Іван Мартюк з правним заступником д-ром Ст. Шухевичем. Позовник був теж особисто разом з адв. Е. Буликом.

ЛІТЕРАТУРНА СТОРІНКА.

Нова збірка М. Рильського.

Недавно один з наших критиків, на запит, чому нічого не пише про літературний рух у совітській Україні, впевняв, що він писав би, колиб йому не було особисто прикро та ніяково писати як не як, а про українських письменників, які показались такими... — тут він ужив досить досадного слова. Хоч як воно і буває нам „ніяково", але і цікаво. Менш-більш у тій мірі, як ми стежимо за тресурою кота, якого вчать плавати. Недавно писали часописи про один такий випадок, де французький лікар по вісьмох місяцях трудів таки вивчив кота поринати в басейні за рибою. Кіт, що плаває — оттаке враження викликує в нас неоднин тогобічний письменник.

Попередня збірка Рильського, „Київ", хоч і була принята прихильно совітською критикою, всеж не без того, щоб не поставити поетові категоричного домагання: писати щиріше, себто домагання, що посягало в саму суть творчости. Коли ця збірка викликувала обурення, так зовсім не тому, що поет став там зовсім на комуністичну плятформу — він це вже робив і в попередніх збірках, і то куди більше по мистецьки! — а тому, що поет, **клясик, еллін, европеєць** до кінця нігтів, став у досить чудацьку й незвичну для нього позу авіята та варвара. Стара українська культура? — наплевать!; київська традиція? — також наплевать! Історія? — Олег і Батий одно й те саме! І даремно деякі високовчені професори намагались усеж іще обороняти поета, мовляв — у нього прекрасна мова і великі заслуги для нашої літератури; не велика потіха була з з тієї мови, коли водночас автор передягався в костюм Стеньки Разіна, який навіть з матеріялістично понятим комунізмом небагато має спільного, хіба, що у викривленім російськім виданні.

Нова збірка, „Літо", замітна у відношенні до попередньої хіба тим, що її рівень дещо вищий, хоч обі у відношенні до нпр. „Крізь бурю й сніг" (1925. р.) деградують поета. Далі залишився дбайливий обріб вірша, рутина, легкість вислову — усе те, з чого можна неодному поетові ще досі повчитись, але все те виявлене зі своєї творчої поетичної суті. Ми, розуміється, не думаємо про „офіціяльні" вірші, якими автор платить данину за саме право писати, — данину неспівмірну досягненням, а про тих кілька віршів чи фрагментів, де чути давнього Рильського, в роді таких:

Янтар і мед густого листопаду,
Тяжкого зерна золото і віск,
І крик гусей, і серця ніжний стиск
І голубінь оголеного саду.
Ти працював, і осені принаду
Узяв, як чесну плату від землі.
Так пий же — з гордощами на чолі —
Янтар і мед густого листопаду,

— або уривків з „Дощової трильогії"; та все не немов несміливі додатки до віршів у роді:

Наш крок — співучий молоток
І сила наша труд наш гріє,
І воля Демченко Марії (рекордистка в садженні буряків)
Теплить осінний холодок...

Деякий ширший подих подибуємо в поемах про діда Тодося та про Шопена, але на лихо перед очима маємо нестертий образ давнього „недосяжного" Рильського і не можемо не покласти одного та другого на терезки критики. Обставини? Безперечно, вони мають свій нераз непереможний вплив, та на жаль, вони не числяться там, де ми оцінюємо літературний твір, мов організм, що живе своїм власним життям.

Покищо творчість поета нагадує згадуваного на початку мокрого кота. Він зовсім не у своїй стихії, поет виглядає — як каліка.

Та літературна ситуація в Совітській Україні така, що ще завчасно класти якісь остаточні оцінки на літературні твори. Покищо можемо тільки менш чи більш критично зясовувати самі факти і на них реагувати, але від висновків треба ще стримуватись. Більшість народжених там творів — так само доривочні, як і всі ті пляни та резолюції, що недовершені, на другий день ідуть у кут. Але література така химерна, що всупереч не знати яким „ситуаціям", вона може давати несподіванки. М. і. на це міг би бути, — це вже в прозі, доказом останній роман Юрія Смолича „Наші тайни", блискучий, незрівняний твір, що незалежно від такого чи іншого зверхнього покосту, без якого нічого не може там появитись, у своїй суті наскрізь український.

С. Гор.

СОЮЗ ОБОРОНЦІВ КНИЖКИ.

Французький письменник Жорж Дігамель, член Франц. Академії, створив нове товариство „Союз оборонців книжки". Його ідея — воювати проти всякої механізації та матеріялізації сучасного життя, в якому люди дуріють, не мають часу думати і живучи з дня на день забувають про духову культуру. Якими засобами буде цей новий Союз боротися проти умової грипи — не знаємо. Його завдання тим важче, що саме тепер французькі книгарі нарікають на нову дорожнечу друку та паперу.

ФІЛЬОСОФ НА СТАРІСТЬ ПИШЕ ПОВІСТЬ.

Прізвище Жоржа Сантаяни відоме професорам фільософії. Ж. Сантаяна — американський фільософ написав у 73-ому році свого життя повість п. з. „Історія трагічного життя", перекладену вже на різні мови. Вона починається 1870. роком і змальовує головно життя мілієнерів, хоч усе тло має на меті показати психольогічні основи, на яких виростають люди Нового Світу. Центральна постать цієї повісти „останній пуританин" Олівер Альденс, дає авторові нагоду висловлювати багато думок про духову та матеріяльну культуру, американську та европейську. Ці думки вплетені у повість так, що не відчуваємо поза ними офіціяльного фільософа, а маємо враження, що слухаємо дуже розумної, досвідченої людини, яка дійшовши до старечої мудрости не втратила нічого на силі темпераменту та боєвому запалі.

ДРІБНІ ВІСТКИ.

— У російській Академії Наук відкрили у відділі рукописів досі невідомі твори Гончарова, автора „Обломова". Є там новий розділ з повісти „Обрив", оповідання „Ялинка", „Подорож по Волзі", „Обід у губернатора" і спомини з побуту в Якутську.

— У французькій мові вийшла книжка голови португальського уряду Олівейра Салязара „Революція підчас миру". Передмову до цієї книжки невідомого в Европі письменника написав Метерлінк.

— Французи переклали другу частину повісти молодої німецької авторки А. Томас „Катерина вояком". Другий том має заголовок „Катерино! світ горить!"

— У Льондоні на ліцитації продали один листок з біблії Гутенберга за 1000 зол.

— За минулу зиму на книгарському американському ринку найбільше успіху мали два твори: „Покійний Джордж Еплі" Джона Марканда, сатирична повість і соціольогічна повість Джозефіни Лявренс „Шелест ніг у бігу".

Хроніка.

СМЕРТЬ АНГЛІЙСЬКОГО ДРАМАТУРГА.

Англійський драматург Джон Дрінквотер, що помер минулого тижня ур. у 1882 р. 12 років працював як урядовець у товаристві обезпечень, після чого став директором театру у Бірмінгемі. Дебютував у 1908 р. збіркою поезій і в 1911 р. пєсою „Кофетуа". Після кількох збірок поезій дав критичні студії про Віліяма Морріса та Свінберна і віршовану драму „Абрагам Лінкольн", що мала великий успіх у Спол. Державах. Після цього дав драми „Олівер Кромвель", „Марія Стуарт" і „Роберт Лі". Збірка його критичних нарисів появилась у 1925 р. п. з. „Муза на зборах". Його найкраща прозова праця-студія про Байрона.

ДВІ НОВІ ПОЛЬСЬКІ КОМЕДІЇ.

Авторкою першої є відома поетка Марія Павліковська, що має вже за собою кілька добрих пєс; її новий твір називається „Літературна нагорода"; це — комедія. Другу комедію „Мала Вітті і велика політика" написав зовсім невідомий автор Стефан Довнат, що живе постійно на чужині. Дія комедії відбувається в Люґано у вигаданім середовищі з типами відомими всім з галерії Ліґи Націй. Автор показує, як мала маніюристка у великому готелі, де зіжджаються делегати великих держав рішає про справи міжнародньої ваги. Пєсу виставляють у Торуні, звідти перейде вона до Варшави.

ЗБІРНІ ТВОРИ ОЖЕШКОВОЇ.

Минуло 50 літ від часу, як Еліза Ожешкова (ур. 1841, ум. 1910 р.) почала друкувати свою першу повість „Над Неменом". Окреме товариство у Варшаві під іменем письменниці почало 30-томове видання її творів. До першого тому дала передмову Польська Академія Літератури. Е. Ожешкова була донькою багатої дідички гродненського повіту; її батько вмер, коли мала півтретя року, залишивши їй прегарну бібліотеку, що стала підставою її освіти. Вже змалку користала багато з білоруського фолькльору і ненавиділа аристократок, яких було повно в її домі. Пять літ провела у варшавському манастирському пенсіоні. У 17-ому році вийшла заміж за дідича Ожешка на Поліссі. Розійшовшись з чоловіком небавком вертається до дому. Починає розвід з наміром вийти вдруге заміж, але не хоче виїхати за своїм вибраним на чужину. Коли тратить зруйнований сільський маєток, осідає у Гродні. У 1888 р. за гроші з маминої спадщини основує видавничу книгарню у Вильні. По двох роках банкротує і мусить жити з пера. Має багато матеріялу — всяких трагедій у собі і довкола себе — і тем до повістей їй не бракує. Крім особистих переживань має відкриті очі на громадські болячки. З великою ніжністю змальовує кривду всіх угнетених і покривджених і з безоглядною щирістю піддає критиці вищу верству, серед якої живе і яку так добре знає. З її соціяльних повістей відомі „Низини", „Дюрдзюви", „Хам", „Меїр Езофович", патріотичні „Смерть дому", „Панна Роза", „Ґльорія віктіс", — основані на особистих переживаннях з неоднною побутовою картиною „Панна Антонина", „Романова", „Початок повісти", „Аскетка", „Спомини", „Останнє кохання", „Два бігуни", „У клітці", „Меляхолики", „Іскри", „Бузовий кущ", „Анастазія", „Прядиво", та „Ад астра".

„ВІРЛЯ" РОСТАНА — ОПЕРОЮ.

Два відомі композитори Гонеґер та Ібер написали до відомої драми Е. Ростана „Вірля" музику

Наш літературний конкурс.

Н. Дядьо. Тема не підходить до нашого конкурсу; опис прогульки живий і цікавий.

„Княгиня". „Дівоча мужатка". Як на особу, що не має освіти, річ Ваша добра. Багато ще бракує їй до літературного нарису. Пробуйте писати, а головно читати наших добрих письменників.

Богдан Пікас. „Чорні хрести" сильно під впливом „Камінного хреста" Стефаника з додатком мотивів Стефаникової „Землі". Те, що Ваше в цьому нарисі — дуже невиразне.

М. Г. „Білорусія". Матеріял більше надається на інформаційну статтю, ніж на оповідання.

П. Мудрик. „Обряди весільні в Добротворі" не надаються для нашого конкурсу. Коли хочете можемо передати до редакції „Життя і Знання". Рукопис, як бажаєте, збережемо.

Громадяни мусять самі здійснювати свою участь у соціяльній умові, якою є держава. В остаточній аналізі вони сами це — держава. Добрий володар і добрий уряд мусять завсіди мати на меті щастя людей та чесний спосіб їх життя, а проте у висліді і ця мета залежить від доброї волі і духової співпраці кожної одиниці. Легко є давати ради, як має виглядати досконалий лад, досконалість це недосяжна ідея, а проте близькі взаємини з ідеалами у ході історії завсіди допомагали людям наближуватись до ідеалів.

Джон Дрінквотер.

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Дивні англійські звичаї.

„Королівський суд“ працює останніми часами не відіймаючи рук від праці. Його засідання відбуваються тричі в тижні і тривають по кілька годин кожне. Цей суд „кор оф клайм“ (свого роду апеляція) є найстаршою судовою установою Англії і мабуть Европи. Він полагоджує ріжні справи зв'язані зі сервітутами та привілеями, тому теж перед кожною коронацією має він повні руки роботи. Претенсії, що їх підносять сторони на суді іноді такі дивні й архаїчні, що не зважаючи на велике привязання до традиції час від часу суд переводить чистку і редукує такий чи інший звичай. Ось для прикладу кілька привілеїв змінених за перших 30 літ ХХ. століття.

Уряд „королівського тілоберігача“, який обовязаний був слідкувати за безпекою королівського горла у хвилині, коли голяр тягнув по горлі бритвою. Уряд „королівського крикуна“, який викрикував по кімнатах палати години. За короля Івана Без-землі створено уряд „королівського спітовариша“. Завданням цього уряду було супроводити короля підчас його подорожей за кордон і підтримувати голову його королівської величности, коли король занедужає на морську недугу.

Графи Скрайвельсбри мали той привілей, що найстарший у роді мав право заступати короля у двобоях.

Коронаційні уряди.

„Королівський суд“ має теж назначити трьох „каліфів“ — трьох вищих урядовців, які починають своє урядування напередодні коронації і кінчать його зараз другого дня після неї.

Один із них „льорд гай стюард“ виступає підчас коронації і несе безпосередньо перед королем на подушці корону св. Едварда. Колись — до 13. ст. — льорд стюард був першою особою в державі після короля. Коли на престолі засідав малолітній король, стюард кермував цілою державою. По якомусь часі значіння цих регентів так сильно збільшилось, що вони стали справді грізними суперниками королів. Тоді їх уряд перемінили. Тепер льорда стюарда визначують перед коронацією і його ефимерне істнування кінчить разом із коронаційними парадами.

Льорд гріт чемберлен стоїть підчас передкоронаційної ночі під дверима короля, помагає королеві одягатись і подає воду до миття рук підчас коронаційного бенкету. За виконання цих чинностей має він право до цієї постелі, що на ній спав король перед коронацією і до цілого королівського одягу разом із нічною сорочкою.

Льорд констабль — також уряд пережиток, який сьогодні не має свого давнього значіння. До XV. ст. цей титул мав воєнний губернатор королівства. Тепер дають його на 24 години особі, яка має підчас коронації вручити королеві регалії. Князь Велінгтон виконував цей уряд уже підчас трьох коронацій — Юрія IV., Вільгельма IV. і Вікторії.

Таємниця панцирної каси.

У 1925 р. шеф великої експортової фірми в Шікаго, Брет, вислав свого сина до Ню Йорку як заступника в інтересі. Син, Біл Брет, мав вернутися за три дні. Коли речинець його приїзду минув, батько схвильований, що не має потрібних інформацій, почав телеграфувати до Ню Йорку. Син пропав безслідно. Не було його ані в Ню Йорку, ані в Шікаго, ані в інших американських містах. Кілька днів минуло і замість Біла, старий Брет дістав із залізниці присилку. Транспортова фірма доставила йому панцирну касу. Брет не замовляв ніякої каси, але гадав, що може його син скористав в якоїсь принагідної продажі і прислав для фірми такий дарунок. Ключей при касі не було. Вони прийшли щойно пізніше в почтовому пакеті. Коли касу відчинили, найшли в ній трупа молодого Біла Брета, звязаного та задушеного. Американській поліції не вдалося ні відкрити, хто вислав панцирну касу, ні хто з якої причини у такий страшний спосіб убив Біла Брета.

Помста гангстера.

Все це виглядає як зміст кримінальної повісти Конана Дойля або Едгара Воллеса. Та ця подія найшла своє продовження щойно минулого тижня — 12 літ пізніше. Поліція арештувала одного гангстера і цей при допиті виявив таємницю смерти Брета з 1925 р. Біл Брет приїхавши до Ню Йорку познайомився в якомусь нічному льокалі з чудовою дівчиною. Він закохався в ній так швидко і так безнадійно, як це бачимо в американських фільмах. Брет не знав, що вона є приятелькою контрабандиста алькоголю. Вона виявила йому правду, коли він її осмілився. Гангстер довідався, що має суперника у Бреті і загрозив йому, що коли не залишить його приятельки, тоді заплатить за це своїм життям. Молодий, сміливий американець хотів доказати дівчині, що не лякається погроз і намовив її виїхати з ним до Шікаго, де він з нею візьме шлюб. Та заки він міг виконати цей плян, дав себе заманити на розмову з гангстером на таке місце, звідки вернувся до Шікаго вже... в панцирній касі нежиним.

Найвірніші приятелі.

Вальтера Івенса Еджа б. американського посла в Парижі лучить із фінансовим комісарем міста Атлянтік-Сіті Франком довголітня приязнь.

Ще за молоду, 30 літ тому звязались вони словом, що кожного року підчас Великодня стрічатимуться на перехресті двох головних вулиць Атлянтік Сіті, щоб стиснути собі взаємно руку, бажаючи щастя на другий рік.

Обa дотримали слова. Також підчас війни, тому що ніодин із них не був на фронті, кожного року стрічались вони в 12 години в полудне в Атлянтік Сіті.

Цього року Едж був на Фльориді, віддалений 1600 км. від Атлянтік Сіті. Всі цікавились тим, чи схочеться йому мандрувати пів світу, щоб стиснути приятелеві руку.

На перехресті двох вулиць, яке назвали „стрічею двох приятелів“ в Атлянтік Сіті зібралась величезна товпа цікавих. Пять хвилин перед 12-ою появився у віддалі Едж і подався просто до умовленого місця стрічі. За дві хвилини надійшов теж Франк. Точно в 12. годині зійшлись оба приятелі і стиснули собі тринацятий раз дружньо руку під всемовкаючі оплески товпи.

ГРЕНАДІЄРИ ГІТЛЕРА.

20. квітня в дні своїх уродин дістане Гітлер оригінальний дарунок. Провідники райхсвери рішили створити окремий полк, який матиме назву Адольфа Гітлера. Фірер буде теж його полководцем.

За прикладом гренадієрів Фридриха II. цей полк набиратимуть виключно з людей високого росту й сильної будови.

ЩЕ ОДИН ЛЮДСЬКИЙ ЧЕРЕП НА АЛЕУТАХ.

Світовий Інститут в Америці повідомляє про нову находку черепа на Алеутах. Найшов його д-р Алес Грдлічка, куратор фізичної антропольогії цього інституту. Замітна річ, що той череп має неймовірну велику містоту, бо аж 2.0005 кубічних сантиметрів!

Пригадаємо, що череп Тургенева містив 2.030 куб. цм., Вебстера 2.000, Бісмарка 1965 Лифонтена 1.950, Бетовена 1.750, Канта 1.740. Нормальна вага мозку середньо культурної людини є 1.500 гр., жінки 1.200 гр.

Не можна твердити, чи алеутський череп належав алеутові, бо нема лицевих костей. Але місце відкриття давало виключно алеутський матеріял. З другого боку інтелігенції не можна міряти ні величиною, ні питомою вагою мізку ні його вагою у грамах. Тільки загально приймаємо порівнюючи відношення ваги тіла до ваги мізку ріжних звірят, що чим більший мізок, тим вища інтелігенція, що вповні погоджується з запримі́ченими фактами. **Ф.**

АМАТОР СОБАЧОГО МЯСА.

Підчас світової війни багато собак „пішло спати“ тільки тому, щоб заспокоїти голодні шлунки. Тоді мали люди змогу пізнати смак собачого мяса і переконатися, що воно зовсім так само смакує як заяча печеня.

Так само мабуть думав один субект із Карльсруге, який схопив пять чужих собак і зїв їх. Та нещаслива доля хотіла, що остання собака, расовий фокстерієр була власністю начальника поліції у Карльсруге. Субект-смакун собачого мяса опинився перед судом, який засудив його на 6 місяців вязниці і страту громадянських прав.

ДИВОГЛЯДИ.

МОДНІ БРОВИ.

Від тієї пори, коли жіночі брови зредукували до вузенької чорної риски, — яка залежно від моди і примх гарних пань — дуже часто змінюють свій напрям. Брови елеґанток це тема вічних полемік. Спершу ці брови запускали фарбою, відтак голені брови заступала риска чорного олівця, яка дозволяла прикрашувати гарні очі ріжними окличниками і іншими, іноді найдивовижнішими формами. Очевидно, що всі рекорди помисловости побили американські красуні з Ню Йорку, які почали в останніх часах замість мальованих брів наклеювати малі вузенькі пасочки лякерованої шкірки. Імовірно блеск таких лякерованих брів додає жінці чимало привабливости.

Один із гумористів замітив, що ця нова жіноча мода незвичайно практична, бо вистане тільки дати покоївці наказ, щоб кожного ранку вичистила пастою і щіткою брови так, як і черевички.

НОВИНКИ.

— **Вп. Передплатників „Діла“ у Львові** повідомляємо, що передплату на „Діло“ й евент. залеглости можуть складати на руки наших інкасентів, які мають виказатися легітимацією Видавництва і трамвасвою картою ч. 255 або 256.

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів,** Хорущини 5. (побіч кіна „Апольо“) поручає ковдри, матраци, постелеве білля і ін. Переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. 1799 9—10

— **Усі пані** дають хемічно чистити і красити плащі, сукні, костюми лише до своєї **Механічної Пральні „АТА“**. Контори принятя: Львів, ул. Бляхарська 21, Зелена 31, На Байках 15. 504 1—4

— **Комітет „Показу можливостей розбудови рідного промислу“** подає до відома, що показ продовжено до суботи 10. квітня ц. р. включно. Вступ за добровільними датками! Показ іде щодня від год. 9.—20., при вул. Костюшка 1. а І. п. Приходіть усі й оглядайте та вибирайте для себе можливість праці і заробітку! 1—4

— **Відвідайте всі Показ можливостей розбудови рідного промислу,** що відбудеться у Львові при вул. Костюшка ч. 1а. І. пов. в днях від 28. березня до 5. квітня 1937., в годинах від 10. рано до 8. веч. Вхід другою брамою (1а) як до „Нового Часу“. Вступ за добровільними датками. 7—7

Перша болюча втрата...

— **Невелике ще число білетів** на виставу „Ноктюрн-а“ і „Вечерниць“ буде продавати білетова каса Великого Театру в неділю 4. квітня ц. р. від 11. рано. П. Т. Публиці звертається увагу, що вистава починається **точно** в год. 12-тій. 430 1—1

— **Зміна адреси.** Повідомляємо, що у звязку з поширенням агенд В-ва перенеслись ми до нового льокалю при **вул. Личаківській 4, II. пов. — Український Видавничий Інститут.** 583

— **Чи всі знаємо,** що в середу 7. квітня відіграють діти дів. школи ім. Б. Грінченка прегарну сценічну картину **„На провесні“** зі співами і хороводами укладу п. Заклинської? Крім цього в програмі виступ дітей ритм. курсів п. Федак-Дрогомирецької. Початок в год. 4. у салі Театру Ріжнородностей. 523

— **XV. Звичайні Загальні Збори** Українського Товариства Допомоги Інвалідам у Львові відбудуться дня 7. квітня 1937. р. в год. 16.30, у салі Т-ва „Сокіл-Батько“ у Львові, вул. Руська ч. 20. із звичайним денним порядком. Колиб у назначеному часі не було достаточної скількости членів, Збори відбудуться годину пізніше з тим самим порядком нарад та важністю рішень. — **Головна Рада УКТОДІ у Львові.**

— **Нова премієра в театрі „Заграва“**. Як довідуємося, в найближчих днях Український Молодий Театр „Заграва“ під арт. проводом В. Блавацького ставить премієрою знамениту комедію сучасного мадярського драматурга Буш-Фекете „Трафіка пані ґенераловоі“.

— **Вистава краківських і львівських мистців малярів і графіків.** „Товариство прихильників штук пенкних“ відкриває в неділю 4. ц. м. в год. 12. вполудне виставу краківських і львівських мистців графіків. На виставі можна буде побачити колекцію творів С. Жулавського (Краків), ґрафіку К. Двелинського (Краків) і ріжні твори львівських мистців: олійні композиції Акера, акварели В. Белецького, вечірну мертву природу М. Опольської, акварелі Гавснерової, твори Й. Пеньонжка, А. Рутковського, М. Кіца, Г. Лянга й Й. А. Заремби. Вистава відкрита щоденно (Львів, Дідушицьких 1. II. п.) від 10—15 год. Вступ 1 зол., для студентів 50 сот. Шкільна молодь платить 25 сот.

— **Загальні збори львів. відділу Союзу Бухгальтерів у Польщі** відбудуться в неділю 4. ц. м. в год. 10. рано в салі при вул. Булярда ч. 5. (Будинок Пром.-Торг. Палати).

ВІДГУКИ ДНЯ.

Поступ.

Йдемо вперед! Мало того — розгортаємось. Щодня, що години, мало того — що хвилини. Це ствердили і стверджують ріжні специ та ляіки, а отсе й я мушу ствердити. А з якою приємністю це стверджую!

Прошу панства! Йдемо вперед і в ділянці, яка до недавна як не лежала облогом, то була занедбувана аж прикро згадувати, в ділянці шляхотного, предвічного спорту — ловецтва.

Возьмім на приклад час перед кількома днями:

Десь-хтось — часом я в фейлетоні — згадав, що існує такий спорт, що варт його плекати, бо дає багато незабутніх вражінь, переживань, споминів і тим подібної емоції. Десь-хтось це прочитав, притакнув, або й ні, думав над тим або й ні.

Але це було перед кількома днями, а нині воно вже належить до минувшини.

Беру колиськут у руки один часопис і очам своїм не вірю: інтервю з великим ловчим... Певно Ґерінґ! — думаю. Але по кількох реченнях переконуюся, що жаден Ґерінґ чи інший чужинець, а таки наш чоловік — ловчий з „Тура“... Стидно мені стало за себе, що не додумався, а приємно за нас, що ми — нація не тільки на нагінку. Маємо вже з ким і ловецьке інтервю робити.

Після інтервю прийшли фахові статті, описи, спомини і так почалася ловецька сторінка.

А нині — відчиняю другий часопис і на „Сторінці без політики“ бачу: „Ґотури у східних Карпатах“. Там так докладно все представлено, що аж рука свербить узяти рушницю і досвіта, коли ще сизі мряки висять над Львовом, прокрастися в Стрийський Парк — може якраз закрекче, зашліфує, задвонить ґотур!?...

Мене, старого мисливого, невимовно радує, що ловецтво набуло собі право громадянства на сторінках нашої преси. Ще рік, два, чи пятьдесять, а напевно появиться в нас мисливський альманах, а за сто і журнал вигулькне.

Супроти такого оживлення на мисливському фронті я й собі взявся оживляти дорогу мені ділянку. Одного гарного пополудня в місяці березні вибрався в недалеке село на інтервю з одним знайомим сторожем звірини. Земля на полі була примерзла і я пішов навпрашки через сіножать. Коло корчика терниии заплутався за якусь біду, дивлюся — сильце. Вирвав дріт, іду далі. Аж бачу: мій знайомий сторож. Присів на межі і щось при землі маніпулює. Заходжу тихенько — а платний опікун звірини сильце закладає!

— А дріт міцний? — питаю.

Сторож здрігнувся мов від удару. Але швидко знайшов вихід з ситуації.

— Проклятi рабсіци! — сказав сердито. — Навіть у березні не дадуть звірці спокою.

— То на що сильце?

— На зайця. Але й на лиса вистане.

— А як думаєте, пане сторож, чи звірка довго в такім сильці мучиться?

— Де там! Трохи покрутиться, пошарпається і ляже. Як у вечір зловиться — на рано готовий. Але минулого місяця, то заяць два дні термосився.

— Звідки знаєте?

— А хтож має знати?! Вечором ще нічого не було, рано пішов я в поле і бачу: є, але не мав часу здіймати, бо закликали мене до хорої корови. Аж на другий день рано здійняв. І подумайте, пане, — живісенький, тільки шию собі порізав.

— І ви так пустили його? Адже він напевно здохне!

Сторож посміхнувся під вусом.

— Напевно не здохне.

Зідхнув, забрав сильце і рушив зі мною в село.

А по дорозі поглядав щораз то в одну то в другу сторону, чи... не дай Бог не зловився де заяць.

Треба булоб тим разом справді випустити його.

Але одно: що мушу ще підмітити. І тут ідемо вперед. Кожне сильце було зроблене з поніклььованого дроту, а не як давніше — з першого ліпшого.

Галактіон Чіпка.

— **Хто буде концесіонарем української гімназії в Кремянці?** Т-во ім. Лесі Українки в Луцьку, яке є власником концесії на ведення гімназії в Луцьку, рішило перебрати також на себе концесію на українську гімназію у Кремянці. Тому, що дотеперішний концесіонер п. Міляшкевич зрезиґнував із концесії, хотіло спершу перебрати її Т-во ім. П. Могили. Одначе виявилось, що це неможливе, тому що згадане товариство має на підставі статуту ціли виключно релігійні.

— **Летунська комунікація Польща—Палестина.** В понеділок 5. ц. м. відбудеться у Варшаві відкриття нової летунської лінії Польща—Палестина. Перший літак вилетить із Варшави в понеділок в год. 13.30 попол. До Палестини прилетить літак у вівторок в год. 17.05. Довжина лінії є 3.187 км.

— **Дві позички львівського маґістрату.** На засіданні фінансової комісії маґістрату ухвалено затягнути дві позички, а саме в Комунальному Банку і другу у висоті 80.000 зол. з позичково-запомогового фонду, на покриття буджетового дефіциту.

— **За участь у демонстраціях.** Львівський гор. суд розглядав у пятницю справу 8-ох учасників останніх демонстрацій на вул. Янівській, Бема та Валах Гетьманських. Всіх обвинувачених засудили. Три з них а саме М. Роговський, Л. Сипунович і Ч. Войцеховський приняли присуд (по 6 днів арешту) а П. Грінштан засуджений на 14 днів, М. Цимбала і Ф. Прикас засуджені по 6 днів арешту та І. Жук засуджений на 20 зол. кари зі заміною на 4 дні арешту відкликалися до окружного суду. Окружний суд повищий присуд затвердив.

— **Нова польська робітнича організація у Львові.** В салі „Кола Звйонзку Резервістуф“ у Львові відбулись перші збори „Заводового Зєдночення Народового“. На цих зборах повстала нова робітнича польська організація, яка в резолюціях стверджує, що дотеперішні соціялістичні організації стоять на службі чужих не польських інтересів. Предсідником організаційного комітету вибрали ред. Грабика як голову й 10 робітників поляків як членів.

— **Львівська хроніка.** Трамвай ч. 3. потрутив фризієра Саломона Фрідмана, який при тім добре потовкся. — Дві циганки Марія Ґоман і Моссо Квек обікрали у Львові підчас ворожби Олександра Любуську з Городка. Пошкодований пізнав обі циганки в Ринку і дав їх арештувати. — До синагоги при вул. Рапапорта вломились злодії і вкрали 8 срібних ліхтарів і один канделябр вартости 1.800 зол.

— **Праця для безробітних у Станиславові.** Банк Господарства Краєвого признав станиславівському маґістратові на сфінансування мешкального будівництва кредит у висоті 100.000 зол. Маґістрат Станиславова почав будову каналів за 10.000 зол. при вул. Шидловського, Яховича, Петра Скарги і Бельведерській. При будові дістало працю 60 безробітних. 8. ц. м. почнеться будова каналів при вулицях: Пелеща, Вірменській, Прондзинського, Малецького, Капітульній і Під Провидінням. При цій будові дістане працю 120 безробітних.

— **Краєва хроніка.** В будинках Гр. Карача в Сновидові к. Бучача вибухла пожежа. Згоріла стодола, шопа, два обороги зі збіжжам і хліборобські прилади. Шкоди є на 2.000 зол. Імовірно причиною пожежі був підпал. — Під Славськом у полі згоріли в ночі три копиці сіна — власність Осії Маєра зі Славська. — Між Оравою і Плавєм к. Скольго вітер звалив смереку на телефонічну лінію. Перерва в телефонічній комунікації тривала кілька годин.

— **„Фабрикант“ вишиваних фелонів.** В перших днях березня ц. р. зголосився до власника цер-

ковних виробів М. Менцінського у Перемишлі якийсь добродій та заявив, що називається Пачковський Іван і має в Негрибці вирібню вишиваних фелонів. Показавши Менцінському відповідні документи і печатку своєї вирібні попросив, щоб Менцінський дав йому три брокатові фелони, бо на такі має замовлення, а гроші дасть за кілька днів. Менцінський дав бажані фелони, вартости понад 1.000 зол. Минув місяць, а Пачковський з грішми не завлявся. Затрівожений Менцінський зателефонував до станиці поліції в Негрибці де довідався, що Пачковський є звичайним обманцем.

— Сензаційні арештування в Добромильщині. До Окр. Суду в Перемишлі вплинув акт обвинувачення проти 20 осіб з лісничим державних лісів І. Качоровським, обвинувачених за надужиття в цих лісах. Слідство вели майже рік, а тимчасом придержали були тільки двох обвинувачених. Розправа відбудеться в другій половині квітня й буде тревати коло два тижні. Дня 2-го квітня Окр. Суд зарядив приарештувати дальших 14 обвинувачених і держати їх в арешті до розправи та підчас неї. Між арештованими є деревні купці, промисловці, б. командант постерунку, а також б. війт збірної громади і інші.

— Новий рекорд швидкости. Італійський летун-інжинір Міклльо перелетів над тиренським морем більш як 100 км. із швидкістю 517 км. на годину. Останній рекорд француза Арну був 476 км.

— Паралїж вилікуваний радістю. 22-літня американка Анїта Батчер упала 5 літ тому із сходів. Не мала ніяких ран ні слідів на тілі, але не могла більше ходити. Її мусіли возити у візочку. Коли її везли недавно до міста, на її візок наїхало авто і викинуло на дорогу. Вона страшенне перелякалася. Але відчувши за хвилину, що їй нічого не сталося так утішилася, що мимохіть попробувала встати. Аж тоді почула силу в ногах і побачила, що вона здорова. Лікарі пояснюють, що вона виздоровіла під впливом психічного потрясення.

— Не хочуть жидів в Африці. Полуднева Африканська Унія видала протиеміграційний закон, який дає право владі відкидати подання в справі дозволу побуту в Полудн. Африці. Коло 2.900 жидів, головно німецьких мусімите покинути Полудневу Африку. Закон мав на меті взагалі унеможливити вїзд емігрантам зі Сх. Европи, хоч не називають національности чи віроісповідання, всеж закон спрямований головно проти жидів.

— За що борються вязні в Америці. В американському місті Лянсінг, у стейті Канзас, засуджені вязні вчаться ріжних корисних річей, як це буває в ріжних американських вязницях. Згідно з приписами таких вязниць, їм вільно навіть вносити скаргу, коли у вязничному правильнику не перестерігають чого. Саме тепер вислали лянсінгівські вязні скаргу до губернатора, що управитель вязниці не дозволяє їм ходити далі на „лекції французької мови, якої вони почали пильно вчитись.

— 50.000 дітей у вашингтонському парку. У Вашингтоні панує старий звичай, що підчас Великодня запрошують усіх дітей з Вашингтону до парку Білого Дому: шукати в траві зварені на твердо мальовані яйця. У латинський великодний понеділок 50.000 дітей стоптало усі травники й цвітники парку. Головний садівник Білого Дому не покидав тоді цілий день свого мешкання, щоб не бачити своїми очима, як нищать все те, що цілий рік із таким трудом та запопадливістю піддержував у парку президента.

— Простірна фільма. Винахідник фільми Люї Люмієр повідомив паризьку пресу, що винайшов новий спосіб виробляння простірної фільми так, що глядач матиме повне вражіння обєму бачених предметів.

— Несамовите весілля. В югославянському містечку Крагуєвач відбулось цими днями небудение весілля. 20-літня місцева красуня Мирослава Наумович померла напередодні назначеного шлюбу. Її батько рішив не зміняти всіх приготувань до шлюбу і казав убрати покійну в шлюбну сукню з вінком на голові. Цікаве, що священик відмовляючи над покійною молитви, не мав нічого проти, щоб символічно повінчати покійну з її нареченим, перемінявши на їх пальцях шлюбні перстені. Весільні гості стояли із свічками, як свідки цього дивного обряду. На другий день ціле весільне товариство взяло участь у похороні.

— Ріжні вістки. Між Італією та Югославією ведуться тепер переговори у справі постійних, правильних рейдів Рим-Білгород. — В Базелі арештували швайцарського вістуна під замітом шпіонажі в користь Німеччини. Арештований діставав величезні гроші за свою роботу. Він інформував німців про французьке летунство. — Вінчання Франкліна Рузвельта сина американського президента відбудеться 30. червня ц. р.

Дописи.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Загальні Збори Української Щадниці у Перемишлі відбулися 25. ц. м. Українська Щадниця — це одинока українська каса ощадности з купілярною забезпекою. Хоч члени цеї установи розкинені по цілому краю, на збори прибуло багато осіб, головно священиків, які тісно співпрацюють з Українською Щадницею. Звіти з діяльности склали члени дирекції. У 1935 р. плинність каси дещо зменшилась, тому що частина оборотового капіталу заморожена віддовжуючими законами; всеж таки 1936-ий рік виказав дальший розвиток Української Щадниці. Згадати лише, що в останньому році закупила У. Щ. два доми в Перемишлі. Один одноповерховий при вул. Івашкевича і двоповерхову камяницю, одну з найкращих будівель, у Ринку. До цієї камяниці каса перенесе мабуть свої бюра. Всі зусилля виділу і дирекції ідуть тепер у напрямі привернення установі передвоєнної сили, себто 17—18 міліонів обороту і 6 міліонів ощадностевих вкладок.

Цей стан осягне Українська Щадниця лише тоді, коли українське громадянство дрібними ощадностями допоможе дійти їй до мети. Тоді, користаючи з догідних позичок, неодин селянин розбудує своє господарство, українське купецтво зміцниться, український ремісник розвине належно свої варстати, а український фабричний промисл зможе дати заняття українському робітникові. Українська Щадниця поширила свої агенди не лише на поблизькі повіти, але й на цілий край, приймаючи вклади за відповідним опроцентуванням. Дає теж кредити на догідних умовинах та веде ескомпт векслів. На місце вилосованих членів у склад виділу ввійшли: о. крил. Іван Качмар, о. декан Пантелеймон Малецький, д-р Микола Рибак і проф. Роман Дублянич; заступники: о. дек. Іван Сенцьків і проф. Іван Гонтарський.

Розбудова Окружного Союзу Українських Кооператив. У суботу 27. березня ц. р. відбулися у салі Народнього Дому заг. збори ОСУК при участи 60 представників низових кооператив Перемищини і Добромильщини, представників перемиських фінансових установ та пос. З. Пеленського й інсп. Мисака. Збори відкрив в год. 10.30 голова Н. Ради д-р М. Хробак, що у своїй короткій промові підкреслив, що ОСУК в останніх 5 роках, по відомій катастрофі, перебував у реконвалесценції, але дійшов до виздоровлення. На нинішні переломовій в житті ОСУК зборі провід його прийшов з додатнім білянсом, уділи кооператив, втрачені у катастрофі, вирівнані. Тепер ОСУК іде вже кроком здорової людини і стає до правильної розбудови. Магазини, які ОСУК нині займає, є рішуче за малі і тісні. Тому в найближчих тижнях провід ОСУК приступає до купна відповідної площі і будови відповідних магазинів, у яких має бути поміщене все те, чого село потребує і все те, що село продає. По відчитанні протоколу з попередніх заг. Зборів інсп. Мисак прочитав звіт з ревізії та поревізійне письмо у справі діяльности Дирекції і Н. Ради, стверджуючи, що всі справи ОСУК добре налагодані і діяльність його ведена солідно й фахово. ОСУК має вже на складі майже всі роди товарів. Кооперативна дисципліна низових кооператив супроти ОСУК та ОСУК супроти Ц. С. ще недомагає тому, що нема відповідних магазинів. ОСУК обєднує 158 кооператив перемиського та сумежних повітів (108 кооператив для загального закупу і збуту з 8.649 членами, 30 кредитових, 7 молочарських, 5 українбанків, 7 споживчих міських та 1 книгарню). Ревізори ОСУК відбули 288 ревізій.

Чистого зиску за діловий рік було 4.706.81 зол., себто майже на 100 проц. більше ніж у 1935 р. По звітах Дирекції і Контрольної Комісії відбулась дуже оживлена дискусія. Голос у ній забирало багато промовців. Деякі з них промовляли двічі і навіть тричі. Характеристичне явище, що є ще багато низових кооператорів, які не розуміють вповні значіння ОСУК. Вони поза розвитком кооперативи у своєму селі не розуміють значіння й потреби розбудови ОСУК. Деякі з них промовляли, щоб наперед розбудувати низові кооперативи і щойно опісля приступати до будови відповідних магазинів ОСУК. Пос. Пеленський у своїй довшій промові, засував розвиток та ціль кооперації. Звіти з ревізії і з діяльности Дирекції заг. збори приняли одноголосно, затвердили прелімінар будмету на 1937 р. та рішили, що кожна кооператива має до 15. травня ц. р. зложити визначену Дирекцією ОСУК квоту на будову магазинів. Надз. Рада лишилась без змін. Збори закінчились в год. 16

К.-и.

ТОВМАЧ.

Гостина театру ім. Тобілевича. Від 24. III. до 30. III. гостив театр ім. Тобілевича в Товмачі і дав низку вистав: „Циганський барон“, „Муж двох жінок“, „Дівча з Маслосоюзу“, „Довбуш“ і „Шаріка“ — оперета Барвінта. Всі вистави були приготовані і виведені дуже дбайливо. На особливу увагу заслуговує оперета „Шаріка“, бо в наших душах воскресила ще недавню історію нашого стрілецтва. Театр стоїть дійсно на високому рівні. Бажаємо йому всього найкращого, щоб і дальше він з успіхом свою культурну працю.

Глядач.

Спорт.

ПРОГРАМА НЕДІЛЬНИХ ЗМАГАНЬ

Грище Погоні, год. 9.30 рано: тов. змаг

Україна II. — Степ.

Година 11. передпол. змагання за мист. Окр. Ліги:

Україна — Польонія (Перемишль)

Год. 4. попол. мистецтво Державної Ліги:

Погонь — Гарбарня.

ПОВНА ЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ СПОРТУ В НІМЕЧЧИНІ.

Від 1. ц. м. перестали в Німеччині істнувати т. зв. спеціяльні уряди для поодиноких ділянок спорту. Ліквідації підпадуть теж і нечисленні клюби, які ще залишились були поза рямками державних маґістраль. Таким чином німецький спорт почав остаточно діяльність у рямках, намічених і рішених перед кількома місяцями — на підставі повної централізації і територіяльного поділу.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ Gminy król. stoł. m. Lwowa. Lwów, dnia 15. marca 1937. R. VI. № 6.

BULLETIN MENSUEL DE RENSEIGNEMENTS ECONOMIQUES ET SOCIAUX. Rome, mars 1937. № 3

—o—

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.
ОТИНІЯ:
4. IV. Чорногора в огні (Довбуш)
КОЛОМИЯ:
5. IV. Шаріка.
6. IV. Муж двох жінок.

Український Театр „Заграва“
БОЛЕХІВ:
4. IV. Земля (Стефаниківська акад.).
СТРИЙ:
5. IV. саля Євангелицького Дому „Мураший“.
6. IV. саля Народнього Дому „Тарас Шевченко“.
7. IV. саля Народнього Дому „Земля“ (Стефаниківська академія).

Великий Театр:
Неділя, 4. IV. год. 3.30 попол. піні вальжике „Подружжя“; год. 7.30 веч. „Мадам Сан Жен“ є Іриною Айхлерівною.
Понеділок 5. IV. год. 7.30 веч. Виступ Ганки Ордонівни.

КІНА.

АПОЛЬО: „Аллагія город“ з Марл. Дітріх і Чарл. Боєром.
АТЛЯНТИК: „Місячна соната“ з Ігн. Падеревським.
ВАНДА: „Сон ночі літньої“ і „Переможці джунглів“.
ҐРАЖИНА: „Царевич“ і з Мартою Еґерт.
ЕВРОПА: „Три сестри Пенні“.
КАСІНО: „Камелієва жінка“ з Ґретою Ґарбо.
КОПЕРНИК: „Як вам подобається“ (на осн. Шекспіра) з Єлисаветою Берґнер.
МАРУСЕНЬКА: „Багате бідняткo“ із Ширлею Темпель.
МЕТРО: „Княжна чардаша“ з Мартою Еґерт і „Чудо-діти“.
МІРАЖ: „Володар підводного царства“ з Льон Чанеєм.
МУЗА: „Сан Франціско“.
ПАЛЯС: „Ординат Міхоровський“ з Тамарою Вишневською.
ПАН: „Варвара Радзивілівна“ із Смосарською.
ПАКС: „Ядзя“ з Ядв. Смосарською.
РАЙ: „Буде краще“ із Щепком і Тоньком.
СВІТ: „Прокажена“.
СТИЛЕВЕ: „Легкодух“ і ревія.
ТОН: „Чорний Граф“ із Патом і Паташоном і додатки.
УТІХА: „Малий король“ і ревія.
ХИМЕРА: „В соняшному сяйві“ з Ів. Бецурою.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 4. квітня 1937.

Берлін (357) 10.30 Недільна музика, 12.00, Орх., балалайки, арфа, саксофон, 18.30, 19.00 Брамсові твори, 20.00, 21.00 Цар і тесля, оп. Льорцінґа, **Білгород** (437) 18.05 Нар. музика, 21.30 Нар. пісні, **Будапешт** (550) 16.50 Форт. рецітаць, 18.20 Цит. музика, **Відень** (507) 11.45, 12.00 Концерт сучасної музики, 15.40 Квінтет ц-дур Бетховена, **Дайтшляндзендер** (1571) 9.00 Безжурний поранок, орх., солісти, 14.00 Для дітей, 18.00 Гарні мельодії, **Кошиці** (259) 18.00 Для Закарпаття, **Лягті** (1807) 20.00, 21.00 „Вільний стрілець“ оп. Вебера, **Міляно** (369) 17.00, 18.00, 19.00 Симф. концерт, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00 „Вондер-Бар“ оп. Качера-Фаркаша: Герцеґ, **Мінхен** (405) 14.15 Для дітей, 20.00, 21.00 Весела музика, квартет, хор, орх., **Прага** (470) 9.55 Сальон. квартет, 19.05 Легка музика, 19.45 Оп. музика, Кінаєбас, 21.10 Концерт фільг. орх., **Радіо Парі** (1648) 13.15 Спів. реціталь, 14.00 Для молоді, 17.00, 18.00 Концерт із консерваторії, 19.40, 20.00 Цит. музика, 20.15 Пісеньки, 20.45, 21.00, 22.00 Театр Уяви. **Рим** (421) 17.00 „Адіо Джовінецца“ оп. Пієтрія, 19.50 Сценки, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00 Симф. концерт.

Понеділок, 5. квітня 1937 р.

Берлін (357) 14.15, 20.10 Розр. музика, 19.10 Норвеська форт. музика, **Білгород** (437) 20.00, 21.00, 22.00 Опера, **Будапешт** (550) 11.20 Ірестр, квінтет, 15.30 Орх. концерт, 17.15 Вок. концерт, 19.25 Співочий реціталь, 20.30 Цит. музика, **Відень** (507) 12.20 Розр. концерт, 17.05 Спів. реціталь, 17.30 Гітара, 21.00 Військ. орх., 22.20 Спів. Пфіцнер альт, **Дайтшляндзендер** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 21.00 Музика з країни казки, солісти, хор, орх., **Кошиці** (259) 12.25 Військ. орх., 18.00 Для Закарпаття, **Міляно** (369) 17.15 Танк. музика, 19.00 Розр. музика, 21.00 Лотнеська музика, **Мінхен** (405) 16.30 Веселий концерт солістів, альт, барит., скр., клярнет, віол., форт., 21.30 Нар. пісні, хор, 22.45 Танк. музика, **Прага** (470) 17.35 Скрипкові твори, 18.10 Військ. орх., 21.00 Легка музика, 21.30 „Комедія на мості“ оп. Мартіну, **Радіо Парі** (1648) 13.15, 17.45, 18.45, 19.45 Спів. реціталь, 15.00 Скр. реціталь, чеська музика, 15.45 Казки, 16.30 Вок. концерт, 17.30 Форт. реціталь, 19.35 Гумор, 20.30, 21.00, 22.00 „Гарна Олена“ оп. Офенбаха, **Рим** (421) 17.15 Розр. музика, 18.00 Рецитації поезій, 20.40 Розр. музика, 21.00 Хор, 21.35 22.00 Комедія.

Вівторок, 6. квітня 1937.

Берлін (357) 16.30 Веселий концерт сопр., тенор, форт., 20.10 Військ. орх., 21.00 Концерт фільг. орх., скрипка, сопран, **Білгород** (437) 18.05, 21.30 Нар. пісні, 18.30, 20.00 Концерт хору, **Будапешт** (550) 12.05 Форт. реціталь, 17.30 Сольо на флеті, 18.30, 19.00 Військ. орх., **Відень** (507) 17.20 Спів. реціталь, Тольбнер сопр., 17.35 Прелюдії та фуги Реґера, 20.00, 21.00 Наш коханий старий Пратер, вес. муз. вод. Грубого, 22.20 Квінтет ц-дур Шуберта (дві віол.), **Дайтшляндзендер** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Камер. хор, 20.10, 21.00 Танк. музика, **Кошиці** (259) 17.25 Словацькі пісні, 18.00 Для Закарпаття, **Міляно** (369) 17.15 Танк. музика, 19.00, 20.40, 21.00 Розр. музика, спів, **Мінхен** (405) 16.50 Солісти, 19.00 Форт. тріо Г-моль Шумана, 19.45 Молодь співає, 20.10, 21.00 „Дер Прінц фон Туле“ оп. Катінґа, **Прага** (470) 14.30 Спів. реціталь, оп. арії, 17.25 Смичк. квартет, 18.10 Солісти, **Радіо Парі** (1648) 13.15 Спів. реціталь, 17.30, 18.30 Форт., 17.45, 18.45 Віольончеля, 20.15 Скрипка, 20.30 Вок. концерт, 21.00, 22.00 „Суіта“, орх., **Рим** (421) 17.15 Камер. концерт, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Тоска“ оп. Пуччіні.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 4. квітня 1937.

8.00 Сиґнал часу, 8.03 Для села: Хліборобська газетка, Хліборобсько-метеорольогічний комунікат, 8.40 Іполітов-Іванов: Кавказька суіта, гр. пл., 8.45 Програма на днині, 8.50 Ранішній денник, 10.30 Розривкова музика, з гр. пл., 11.57 Сиґнал часу, 12.03 Концерт присвячений творчості Альф. Штольдлера: мішані хори. Марія Попович спів, орх., 13.00 Огляд пластичного мистецтва, 12.12 Популярний концерт, орх., 14.00 Фрагмент з розставного бігу за нагороду Польського Радія „Рашин-Варшава“. 14.30 Концерт сальон. орх., 15.30 Для села: Розвиток поморського хліборобства. Огляд ринків рільних продуктів, 16.00 Оперова музика з р. пл., 16.30 Театр Уяви: „Підкраківські намови“, 17.00 Симфонічний концерт; у перерві коло год. 17.55 Актуальна гутірка, 19.00 Механізм сензаційної повісти, 19.15 Мішаний концерт: Фортепіян, скрипка, 19.45 Літературні хвилини: Рецитації, 20.00 Продовження мішаного концерту, 20.20, 20.21, 20.32 Спортові вістки, 20.40 Політичний огляд, 20.50 Вечірній денник, 21.00 Заручини спікера, 21.20 Фортепіяновий реціталь, 21.50 Закінчення, 22.05 Танкова музика; у перерві в год. 22.55 Останні вістки.

Понеділок, 5. квітня 1937 р.

6.30 Ранішня авдиція, 7.25 Програма на днині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Для шкіл: „Народні парки Америки“ музика з гр. пл., 11.57 Сиґнал часу, 12.03 Мала орхестра, 12.30 Від варстату до варстату, 12.50 Полудневий денник, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Легка музика з гр. пл., 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Англійська музика з гр. пл., 15.55 Суспільна гутірка, 16.00 Програма на завтра, 16.05 Легка музика з гр. пл., 16.15 Куток мови, 16.30 Орх. мандолістів, 17.05 Господарські зв'язки Шлеська з Помор'ям, 17.20 Спів у супр. фортепіяну, 17.50 Славний ботанік Маріян Раціборський (у 20-ліття смерти), 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Промова голови орг. уряду Ф. В. і В. Пр. із Люблина, 18.15 18.20 Спортові вістки, 18.25 Екзотична тема, гр. пл., 18.40 Коросно, місто льна і вірла, 18.50 Найважніші породи барабоіль відпорних на рака, 19.00 Вояцька авдиція, 19.30 На морській хвилі, 20.15 Скрипковий реціталь у супр. форт., 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Август Вількомський — кавалір природного хреста, літер. вечір, 21.30 Юрацько хор, 22.00 Симф. концерт; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Танкова музика з гр. пл., 23.30 Міжнародний конгрес сліпців, промова в мові есперанто.

Вівторок, 6. квітня 1937.

6.30 Ранішня авдиція, 7.25 Програма на днині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл: До мого віконця заглядає вже весноньна, 11.57 Сиґнал часу, 12.03 Чайковський, з гр. пл., 12.40 Полудневий денник, 12.50 Хліборобська скринька, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Легка музика з гр. пл., 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Характеристичні твори для дітей, з гр. пл., 15.50 Скринька для дітей, 16.00 Програма на завтра, 16.05 Фольклор: Лови в Чорному Лісі, гр. пл., 16.15 Скринька ПКО, 16.30 Арії та пісні, гр. пл., 17.00 „Будні пп. Ковальських“ говорена повість, 17.15 Л. Ружицький: Вольончелева соната а-моль оп. 10 у вик. композитора — форт. та Тад. Ліфана — віольончеля, 17.35 Крайлер як композитор, гр. пл., 17.50 Варшава в 1937 р. — мовольог, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Промова окр. голови уряду Ф. В. і В. Пр. Гродно, 18.15, 18.20 Спортові вістки, 18.25 Голестан: Румунська рапсодія, гр. пл. **18.35 „Тарас Шевченко, пророк України“ літер. нарис д-р Дениса Лукіяновича** 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Дискутуймо: Одиниця та суспільні групи, 19.20 Муз. авд.: Розшлюємо афіші, 20.00 Муз. фейлєтон: Офенбах, 20.15 Симфонічний концерт: орх., форт.; у перерві в год. 21.15 Вечірній денник, Актуальна гутірка, 22.30 Поезія поза хронольогією, поет. чвертгодина, 22.45 Танкова музика; у перерві в год. 22.55 Останні вістки.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Купно—продажа: Бельги бельг. 89.00, 88.57, Доляри американські 5.28.00, 5.25.50, доляри канад. 5.27.50—5.25.00, Фльорени гол. 289.4 — 287.70, Франки фр. 24.30—24.16, Франки швайцарські 120.45—119.65, Фунти англ. 25.86—25.70, Гульдени данц. 100.20—99.80, Корони ч. 16.20—15.80, Кор. дан. 115.49—114.65, Кор. норв. 130.08—129.02, Корони шв. 133.33—132.40, Ліри італ. 24.20 — 23.50, Марки фін. 11.42—11.00, Марки нім. 123.00—120.00, Шил. австр. 97.00—96.00. Марки нім. срібні 130, 127.

Акції.

Банк Польський 100.25, Цукор 30.25, Ліліпоп 13.60, Моджеїв 7.75. Островець 28.75, Стараховичі 33.00, Габербуш 37.75, Тенденція сильніша.

Папери.

3 поз інвест. 1 ем. 64.75, серія номот. 2 ем. 63.75, серії номот. 5 пр. поз конв. 53.25, 5 вех. 53.50, 6 дол. 54.50, 54.50, купон 55.07, 4 проц. прем. дол. 45.00, 44.75, 7 стабіл 368.00, купон 81.65, 4 проц поз. консолід 52.75, 50.88, 51.50, 51.5, два ост. др.

Тенденція сильніша.

ЦІНИ „МАСЛ СОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що від дня 3 квітня н. р. кооперативам платить за дьоко Львів:

1 кг. масла десерового бльок. без опакування . . . . . 2.95 зол.
1 кг. масла десеров. бочкове видачно з бочк. опакуван. 3.00
1 кг. масла експ. платить з експ. опакув. включно дефінітивно 3.20
молоко від 11. і. н. р. . . 0.16—0.17
копа яєць . . . . . . 2.80—2.90

Тенденція на масло та молоко вдержана, на яйця знижкова.

У вчорашньому „Ділі“ в нотуванні цін масла з 2. IV. н. м. вкралася прикра друкарська помилка. І так видруковано, що 1 кг. масла десерового бльокового „М. С.“ платить 9.95 зол., має бути **2.95** за 1 кг. масла експортового 3.20 зол., а має бути 3.0) зол.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 3. IV. н. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, дьоко подвір'я птахомасарні „М. С.“ у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індички I. кл., добре умясенні, повногруді товсті . . . . 1.40 зол.
Кури молоді і кл. товсті без вапинку на ногах від 1.80 кг. вгору 1.15
Слабших сортів від вище поданих не приймає.

Подяка.

П. Д-р Бемкові Володимирові, адвокатові в Бережанах, складають щиру подяку за безкорисну оборону в карній справі перед Окр. Судом у Бережанах.

Інж. Філінський Богдан.
Пригода Орест

ОПОВІСТКИ.

П. Гната Нісіля, залізничого емерита, Станиславів, що живе в Америці, прошу звернути гроші в титулу моєї поруки по 5 доларів місячно. Безкоровайний, Віденьь. 573

ПОРУЧАЄМО ВИДАННЯ

найвизначніших українських письменників, нагороджених літературними нагородами Т-ва Письменників і Журналістів ім. Івана Франка і Українського Католицького Союзу за 1936 р.

Наталена Королева: „Інакший Світ", екзотичні оповідання — зол. 3.80. Книжка відзначена подвійною нагородою.

Наталена Королева: „Без Коріння", спомини в повістевій формі — зол. 2.50.

Наталена Королева: „Во дни они", євангельські нариси — зол. 1.20.

Наталена Королева: „1313", повість із середньовіччя — зол. 2.30.

Улас Самчук: „Куди тече та річка" (Волинь І) повість — 4.50 зол.

Улас Самчук: „Війна і революція" (Волинь ІІ) повість — зол. 4.50.

Б. Антонич: „Книга Лева" поезії — зол. 2.20.

Замовляти і гроші слати на адресу В-ва Дзвони, Львів, Японська 7.

Хто замовляє книжки просто в видавництві, не платить порта.

558 2—2

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.